Мустақиллик, Тинчлик, Ҳамкорлик

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг газетаси

30 ЯНВАРЬ, ШАНБА № 21 (526). 1993 йил.

Сотувда эркин нархда.

КЕЧА ЎЗБЕКИСТОНДА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ ЯКУНЛАНДИ

СУРАТДА: Қорақалпоғистон Республикаси маданияти кунларининг тантанали ёпилиш маросими.

Р. Жуманиёзов ва Р. Нуриддинов олган сурат. (ЎзА).

АМУДЕК ЖЎШҚИН, ОРОЛДЕК МУҚАДДАС

Беш кун «ғунча очилгунча бўлган фурсатдек» ўтди-кетди. Аммо бу кунлар мазмуни, самимияти, жўшқинлиги билан қалбларда сақланиб қолади. Орол минтақасидан ташриф буюрган қорақалпоқ қардошларимиз — санъаткорлар, шоир ва ёзувчилар, хонанда ва созандалар, бастакорлар ва раққосу раққосалар — маданият намоёндалари устозлари, сафдошлари, дўсту биродарлари билан дийдор кўришдилар, бир-бирларига меҳрлари қонгандек бўлди. Дардлашдилар, баҳслашдилар, нафақат ижодий, айни чоғда қардошлик ришталарини ҳар қачонгидан ҳам мустаҳкамлаш учун куч-ғайрат сарфлашга аҳдлашиб олдилар.

— Ҳаёт жўшқин дарё деб бежиз айтилмаган. Баланд тоғлар бошидаги қорлар эриб, жилғалардан дарёлар ҳосил бўлганидек, кўнгил кўнгилдан сув ичади, роҳатланади. Мен Тошкентда бўлган кунларимда худди шу нарсани ҳис қилдим,— дейди атоқли ёзувчи Т. Қаипбергенов.— Албатта, ижодкор сифатида камтарона меҳнатим тақдирланиб, Ўзбекистон Халқ ёзувчиси унвонига сазовор бўлганим, бу воқеа Тошкентда, миллий маданиятимиз байрами ўтаётган кунларда рўй бергани рамзий маъно касб этади. Биз, ижод аҳли мустақил кун кечираётган халқларимизнинг мутлақо ўзгариб кетган дунёқарашини, унинг истиқлол йўлидаги саъй-ҳаракатлари, орзу-ўйлари, кечинмаларини тўлақонли акс эттиришимиз, келажак авлодларга муносиб маданий мерос қолдиришимиз ҳам қарз, ҳам фарздир.

Тошкентда ўтказилган Қорақалпоқ маданияти кунларининг қатнашчилари 29 январь куни ана шундай кечинмалар, режалар, орзу-ўйлар билан Алишер Навоий номидаги кошонага келдилар. Уларни залда ҳозир бўлган маданиятимиз, шаҳар жамоатчилигининг намоёндалари, санъат мухлислари самимий кутиб олдилар.

Қорақалпоқ маданияти кунлари ёпилишига бағишланган тантанали мажлисни Ўзбекистон Бош вазирининг ўринбосари, мазкур тадбирни ўтказиш ташкилий комитетининг раиси М. Қорабоев очади.

— Яхши ният, яхши кайфият билан бошланган қорақалпоқ маданияти байрами ниҳоясига етмоқда. Қорақалпоқ маданияти кунлари бундан аввал ўтказилган ўхшаш тадбирлардан фарқли ўлароқ, ўзгача руҳда, ижодкорлик муҳитида ўтди,— деди у ўз нутқида,—ўйлайманки, беш кун мобайнида кўрсатилган томошалар, концертлар, кўргазмалар тошкентликларда унутилмас таассурот қолдирди. Икки қардош республика маданият намоёндалари, ижод аҳли ўртасида бўлган дилкаш суҳбатлар, қизғин бахслар натижасиз қолмайди, келгусида ўз самарасини беради. Бу, айниқса, истиқлолимизни мустаҳкамлашга азму қарор берган қорақалпоқлар билан ўзбекларнинг аҳиллиги, тотувлиги, бир-бирига ҳамдардлигида намоён бўлиши, шубҳасиздир.

Келинглар, биродарлар, умрбоқий маънавиятимиз, қадриятларимиз, миллий урф-одатларимиз янада ривожланиши, гуллаб-яшнаши учун куч-ғайратимизни аямайлик.

Шундан кейин М. Қорабоев Ўзбекистонда Қорақалпоғистон маданияти кунлари ўтказилиши муносабати билан Марказий Осиё минтақасида обрў-эътиборга эга бўлган, санъат, адабиётда етук асарлар яратиб, халқларимиз маданияти тараққиётига ҳамда қардошлик алоқаларини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшаётган қорақалпоқ маданияти намоёндаларини Ўзбекистон Республикаси Фахрий унвонлари ва Фахрий ёрлиқлари билан мукофотлаш тўғрисида Президент Ислом Каримов имзо чеккан Фармонни ўқиб эшиттирди, мукофотланганларни сидқидилдан табриклади.

Минбарга Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси У. Аширбеков кўтарилади:

— Азиз дўстлар, биродарлар, — деди у, — Беш кун кўз очиб юмгунча ўтиб кетди. Энди биз унинг натижалари кутилганидан ҳам зиёда бўлганини, кўзланган мақсадга эришилганини баралла айта оламиз. У нафақат маданият байрами бўлди, айни вақтда икки қардош халқнинг чинакам дўстлик биродарлик тантанасига айланиб кетди. Авваллари бундай тадбирлар юқоридан бошланиб, юқорида тугарди. Бу галги маданият кунларимиз қуйидан — маҳаллаларда оддий меҳнаткашлар, санъат шинавандалари билан учрашувлардан бошланди. Бундай имконият ҳар икки халқ эришган мустақиллик туфайли юзага келди. Халқ руҳан ва маънан мустақил бўлмас экан, у ўзини ҳеч қачон дадил ҳис этолмайди.

У. Аширбеков маданият кунлари қорақалпоғистонлик ижодкорлар учун маҳорат мактаби бўлганини, устоз ва шогирдлар орасидаги ришталарни янада мустаҳкамлаганини таъкидлаб, бундай тадбирлар истиқболда кенг миқёс касб этади, Марказий Осиё мамлакатлари бўйлаб қанот ёзади, деб умид билдирди.

— Оғаларим, қардошларим, менинг ижод йўлим бир неча йил илгари мана шу кошонада бошланган эди, — деди ҳаяжонланиб Ўзбекистон халқ артисти Мақсад Хўжаниёзов. — Тошкентдек шаҳри азимда, давлат консерваториясида таълим олдим, Рио-Де-Жанейрода ўтказилган жаҳон кўригида қатнашиб, ғолиб бўлиб қайтдим. Бу ҳаётимдаги энг мазмунли, ҳаяжонли кунлар эди. Бугун эса шодлигимнинг чеки йўқ. Ўзбекистон халқ артисти бўлдим. Шундай қувончли кунда юксак унвонга сазовор бўлган ҳамкасбларим номидан халқимизга, устозларимизга, республикаларимиз раҳбарларига чин дилдан миннатдорчилик изҳор қиламан.

— Ижодкорлар қатори Қорақалпоғистондаги айрим маҳаллаларнинг вакиллари келгани кўнгилдагидек иш бўлди, — деди республика «Маҳалла» хайрия жамғармасининг раиси Ш. Темуров.

Президентимиз ташаббуси билан тузилган «Маҳалла» хайрия жамғармаси жойларда осойишталик, тинчлик-хотиржамлик, тотувлик бўлишига, республикамиздаги маҳаллалар ўртасида алоқа боғлаб, ҳамкорлик қилишга катта аҳамият бермоқда. Шу маънода Нукус шаҳар маҳаллалар уюшмаси фаоллари билан суҳбатларимиз, ўтказилган учрашувлар ғоят самарали бўлди, ўзаро ҳамкорлик тўғрисида шартномалар тузилди.

Б. АБДУЛЛАЕВ,
ЎзА мухбири.

ДЎСТОНА СУҲБАТ

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Ш. Йўлдошев шу йил 28 январь куни Ҳиндистон Республикасининг Фавқулодда ва Мухтор элчиси Далип Меҳтани унинг илтимосига кўра қабул қилди.

Дўстона суҳбат чоғида Ўзбекистон билан Ҳиндистон ўртасидаги ҳар тарафлама ҳамкорликни ва Президент И. Каримовнинг Ҳиндистонга қилган расмий сафари вақтида эришилган битимларни рўёбга чиқариш ва янада ривожлантириш йўллари тўғрисида фикр алмашинилди. Икки давлат парламентлари ўртасида қарор топган алоқалар, делегациялар айирбошлаш ўзаро ҳамфикрликни янада мустаҳкамлаш ва мамлакатлар ўртасидаги мулоқотларни ривожлантиришга олиб келаётганлиги таъкидлаб ўтилди.

Суҳбатда Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Халқаро ишлар қўмитасининг раиси П. Ҳабибуллаев, Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазирининг ўринбосари О. Ҳотамов қатнашдилар.

БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

29 январь куни Тошкентда Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Халқаро Қизил хоч комитети ўртасида Халқаро Қизил хоч комитети ва унинг Ўзбекистондаги минтақа ваколатхонаси мақоми тўғрисида битим имзоланди.

Битимни Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Абдулҳошим Муталов билан Халқаро Қизил хоч комитетининг бош вакили Жан Марк Борне имзоладилар. Ж. М. Борне собиқ Иттифоқнинг барча республикаларида Халқаро Қизил хоч комитетининг фаолиятига раҳбарлик қилади.

Битимни имзолаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М. Қорабоев, Халқаро Қизил хоч комитетининг Марказий Осиёнинг бешта республикасидаги фаолиятини амалга оширадиган минтақа ваколатхонасининг раҳбари Андреас Кун ҳозир бўлдилар.

Битим имзолангач, Ўзбекистон Миллий Ахборот агентлигининг мухбири Ўзбекистон Республикаси Қизил Ярим ой жамияти марказий комитетининг раиси Ў. Воҳидова билан суҳбатлашди.

— Ҳозиргина имзоланган битим халқаро аҳамиятга эга, — деди Ўктамхон Толиповна. — Битим Халқаро Қизил хоч комитетининг ёрдам бериш, инсон қайғуаламини енгиллаштириш соҳасидаги фаолияти руҳига, унинг бутун дунёда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш ишига қўшадиган ҳиссасига мувофиқ келади. Айни вақтда бу ҳужжат Ўзбекистон Республикасининг манфаатларини ҳамда Халқаро Қизил хочнинг Тошкентда Марказий Осиё республикалари учун минтақа ваколатхонаси очиш, унинг зиммасига 1949 йилги Женева конвенциясига ва 1977 йилги қўшимча протоколга, шунингдек Халқаро Қизил хоч ва Қизил Ярим ой ҳаракати низомига мувофиқ бир қанча вазифаларни юклаш истагини ҳисобга олади.

Халқаро Қизил хоч комитетининг Ўзбекистонда очилаётган ваколатхонаси бизнинг хорижий мамлакатлардаги Қизил хоч ва Қизил ярим ой жамиятлари билан мустаҳкам алоқаларни йўлга қўйишимизга ёрдам беради, Ўзбекистонда ҳам, бошқа Марказий Осиё республикаларида ҳам барча ишларимизни янада яхшилаш учун қулай имкониятлар яратади. Ҳозирги вақтда Халқаро Қизил хоч комитети юздан ортиқ мамлакатда ўз бўлимларига эга.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзА мухбири.

УМИДБАХШ ТАШРИФ

Ўзаро келишувга мувофиқ, шу йилнинг 1 февраль куни Эрон Ислом жумҳурияти Ташқи ишлар вазири Али Акбар Вилоятий бошчилигидаги Эрон Ислом жумҳурияти делегацияси Ўзбекистон Республикасига расмий ташриф буюради. Ўзбекистон билан Эрон ўртасидаги анъанавий ва қайта тикланаётган муносабатларни мустаҳкамлашга хизмат қиладиган ушбу сафар уч кун давом этади.

(ЎзА).

ЭРОН ИСЛОМ ЖУМҲУРИЯТИ ТАШҚИ ИШЛАР ВАЗИРИ АЛИ АКБАР ВИЛОЯТИЙНИНГ ТАРЖИМАИ ҲОЛИ

Али Акбар Вилоятий 1946 йили Теҳрон шаҳрида туғилган.

1965—1972 йиллар — Теҳрон дорилфунуни тиббиёт шўъбасининг талабаси, ихтисоси бўйича болалар шифокори.

1972—1975 — йиллар болалар тиббий марказида малака оширган.

1977 йил — болалар юқумли касалликларини даволаш ихтисоси бўйича АҚШда олти ойлик курсда таълим олган.

1975—1980 йиллар — тиббиёт коллежининг ходими.

1980 йил — қизғин сиёсий фаолиятини бошлаган. 1961 йилдан Ислом партияси ва унинг Марказий Кенгаши аъзоси.

1980—1981 йиллар — соғлиқни сақлаш вазирининг даволаш масалалари бўйича ўринбосари.

1981—1982 йиллар — Эроннинг Ислом маслаҳатлашув Ассамблеясидаги вакили.

1982 йил 15 декабрдан — ташқи ишлар вазири.

Сиёсатга ва тиббиётга оид бир неча илмий асарлар муаллифи. Оилали, тўрт фарзанди бор.

• Долзарб мавзу

«...ҚИЛИЧ КЕРАК АДОЛАТГА ҲАМ»

Прокуратура жами ҳуқуқ-тартибот органларининг асосини ташкил этади. Республикамиз Президентининг топшириғига биноан уюшган жиноятчиликка қарши кескин кураш бошланганидан бери бир неча тўдалар қўлга олинди. Айни пайтда улар устидан жиноий иш қўзғатилиб, тергов олиб борилмоқда. Республика Бош прокурори Бўритош Мустафоев билан мазкур воқеалар тафсилоти ва Президент кўрсатмасининг қандай бажарилаётгани хусусида суҳбатлашдик.

— Бўритош Мустафоевич, «уюшган жиноятчилик» иборасининг тутила бошлаганига кўп вақт бўлгани йўқ. Айримлар илгари тинчгина яшаб юрган эдик, деб ўйлайди. Айтинг-чи, бу ваҳшийликлар қайта қуриш ва демократиянинг аччиқ мевасими?

— Жиноятчилик барча замонларга хос иллат. Уюшган жиноятчилик биз қадам қўйган янги даврнинг маҳсули эмас. Баъзи одамларга салкам жаннат бўлиб туюлаётган ўша шўролар империяси даврида ҳам шундай эди. Фақат буларнинг бари халқдан яшириб келинган, мавжуд тузум идеаллаштирилган, оқибатда одамлар социализм адолатпеша жамият, деб билган ва алданган. Биз ўша тузум ҳам, унинг пешволари ҳам унчалик покдомон эмаслигини замон ўзгаргандан кейин англадик. Зеро, уюшган жиноятчилар бугун туғилгани йўқ, улар бизга турғунлик давридан қолган мерос.

— Йил якунлари ва яқинда Андижонда қўлга олинган уюшган жиноятчилар гуруҳи билан боғлиқ воқеалар ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Республикамиз ҳаётида кечаётган иқтисодий танглик ҳуқуқ-тартибот ходимларининг ҳам ташвишига ташвиш қўшмоқда. Етишмовчилик, муҳтожлик оқибатида жиноятга қўл ураётганлар сони ошиб боряпти. 1992 йили қайд этилган жиноятлар 1991 йилдагига қараганда анча кўп. Фактларга мурожаат қилайлик. Ўтган йили қасддан одам ўлдириш 1991 йилдагига қараганда 7,8 фоиз, давлат ёки жамоат мулкини талаш 93,4 фоиз, фуқаролар мулкига босқинчилик қилиш 11,1 фоиз, шахсий мулкни ўғирлаш 7,3 фоиз, безорилик 17,7 фоиз, вояга етмаганлар содир этган жиноятлар 9,3 фоиз, уюшган жиноятчилик 27,7 фоиз кўпайган.

Энди Андижонда қўлга олинган уюшган жиноятчилар гуруҳи тўғрисида гапирадиган бўлсак, айни кунларда улар устидан жиноий иш қўзғатилиб тергов олиб бориляпти. Суд ҳукми эълон қилинмагунча воқеанинг бутун тафсилотини баён этолмаймиз. Қисқа қилиб айтганда, ўтган йилнинг 27 декабрь куни тахминан соат 12 яримларда Андижон туманида муросага келолмаган уюшган жиноятчилар гуруҳи тушган иккита енгил машина тўқнашиб кетади. Аламига чидай олмаган А. И. исмли шахс тўппончадан ўқ узиб, иккинчи гуруҳдаги К. Ғ.га тан жароҳати етказади. Айни пайтда аламзада К. Ғ. рақибларига граната ирғитади ва йўл четида кетаётган, бу ишларга мутлақо алоқаси йўқ, 1974 йилда туғилган бир фуқаронинг оғир тан жароҳати олиб, касалхонага тушишига сабаб бўлади.

Бундан хабар топган республикамиз раҳбарияти зудлик билан комиссия тузиб, воқеа содир бўлган ерга жўнатди. Республика Бош прокурори раҳбарлик қилган мазкур комиссияга турли соҳанинг мутахассислари жалб этилган эди. Вазият биз ўйлагандан ҳам жиддийроқ экан. Уюшган жиноятчилар туман ҳудудини ўзларича тақсимлаб олиб, ташкилотлардан, корхоналардан, ҳатто оддий фуқаролардан ундирилган «солиқ»лар эвазига яшаб келаркан, шунинг учун ҳеч иккиланмай 35 та ҳовли-жойни тинтув қилишга кўрсатма бердим. Мутахассислар ва жамоатчилик вакилларидан ташкил этилган бу тинтув гуруҳига 10 киши киритилган бўлиб, улар тонг қоронғисида ишга киришди. Натижада уйида қурол ва ўқ-дори сақлаётган 23 киши қўлга олинди. Шунингдек, тинтув жараёнида 15 дан зиёд граната, бир неча килограмм наркотик модда ҳамда 1000000 сўмдан зиёд пул, қимматбаҳо буюмлар топилди. Ҳозир тергов ишлари олиб бориляпти.

— Бўритош Мустафоевич, одатда уюшган жиноятчиларнинг асосини собиқ-спортчилар ташкил қилади. Бизнинг республикада ҳам шундайми? Умуман бундай тўдаларнинг етакчилари кўпроқ қайси касб эгалари?

— Ҳақиқатан ҳам жаҳон жиноятчилиги тарихида эътибордан четда қолган собиқ спортчиларнинг шу ишга қўл ураётганини кузатиш мумкин. Аммо бизнинг республикадаги вазият бошқача. Мамлакатимизда таркиб топаётган бундай тўдаларни кўпроқ ишсизлик келтириб чиқаряпти.

— Кўпгина мамлакатлардаги уюшган жиноятчиликнинг илдизи ҳуқуқ-тартибот органларига бориб тақалади. Республикамиздаги адолат ҳимоячилари орасида бундай тўдалар билан ҳамкорлик қилиб қўлга тушганлар борми?

— Халқимизда хўроз ҳамма жойда бир хил қичқиради, деган нақл бор. Афсуски, бизнинг сафда ҳам бундайлар йўқ эмас. Андижон туманида содир бўлган воқеага қайтайлик. Куппа-кундузи рўй берган бу ҳунрезлик туман ички ишлари бўлимида рўйхатга олиниши ҳамоно Ички ишлар вазирлигига хабар қилинмаган, яъни воқеа атай яширилган. Боз устига қўлга олинган жиноятчиларга Ўзбекистон жиноят кодексининг 210 моддаси 1 қисми ҳамда 88 модданинг «А» банди билан айблов қўйилиб вазият анча юмшатилган. Аслида улар инсон ҳаётига қасд қилгани учун жиноят кодексининг 80 ва 81 моддалари билан айбланиши керак эди. Шу далилларнинг ўзиёқ мазкур жи-

(Давоми 2-бетда).

«...ҚИЛИЧ КЕРАК АДОЛАТГА ҲАМ»

(Давоми. Боши 1-бетда).

ноий ишда ҳуқуқ-тартибот органлари ходимларининг ҳам қўли борлигини кўрсатади. Шунинг учун ҳам Андижон тумани ички ишларининг бир неча масъул ходимлари устидан жиноий иш қўзғатилди. Айримлари ички ишларда ишлаш ҳуқуқидан маҳрум этилди. Прокуратуранинг баъзи ходимларига ҳам шундай чора-тадбирлар қўллашга тўғри келди. Умуман ҳуқуқ-тартибот ходимлари содир этган жиноятлар сони анчагина. Бироқ бундайлар барча жиноятчилар каби, қилмишларига яраша жазо олган. Қонун ҳеч кимни кечирмайди, у барчага баробар.

— Гиёҳвандлик жиноятчиликнинг алоҳида бир кўриниши. Барча мамлакатлардаги илғор фикрли кишилар унга қарши курашяпти. Аммо бари бир нашавандлар сони камайиб қолаётгани йўқ.

— Республикамиз табиий шароити маданийлашган бундай ўсимликларни экишга жуда қулай. Деярли барча тоғли ҳудудларда афсуски, ҳали-ҳамон кўкнор экиб, пул топаётганлар учраб турибди. Нафақат бир ёки икки кишининг, балки бутун-бутун авлодларнинг ҳаётига тажовуз солаётган кўкнорнинг туриш-турмуши — жиноят. Уни эккан ҳам, яшириб сотган ҳам, ичиб дунёни унутган ҳам жиноятчи. Шу сабабдан республикамиз ҳуқуқ-тартибот органлари йил сайин гиёҳвандликка қарши кўп куч сарфлаяпти. Зеро, бугунги кунда Тошкент, Самарқанд, Қашқадарё ва Бухоро вилоятларида турли жиноят содир этган нашавандлар устидан тергов ишлари олиб борилияпти. Мазкур жиноятчилар ичида қотилликлар ҳам йўқ эмас.

Гиёҳлар илгари лалмикор ерларга, хусусан арпа-буғдой, нўхат ва шу каби ўсимликлар орасига, кўздан нарироққа экилган. Устомонларнинг у ҳийласи бизга маълум бўлиб қолгач, улар қадам етмас тоғларга чиқиб кетдилар. Айни кунларда гиёҳлар вертолёт тугул қуш ҳам учиб чиқолмайдиган баландликларга экилмоқда. Бу жойлар бизга аён, наркодеҳқонлар етган ерларга ҳуқуқ-тартибот органлари ходимлари ҳам чиқиб боради.

— Мустақиллик шарофати билан чет элларга тўғридан-тўғри чиқиш ҳуқуқига эга бўлдик. Гапнинг сирасини айтганда бу озодлик аломати. Аммо масаланинг тиғдор қирраси ҳам бор. Хусусан, бугунги кунда хорижга бўзчининг мокисидай қатнаётган юртдошларимиз ичида гиёҳ ва қурол-яроғ билан олди-сотди қилаётганлари йўқ, деб айтолмаймиз...

— Ватанимиз дунё харитасининг шарқий ярим шаридаги мамлакатларнинг қоқ марказида жойлашган. Биз Ғарбу Шарқ ўртасида кўприк вазифасини ўтамоқдамиз. Ҳақиқатдан ҳам дунё кезаётган юртдошларимизнинг барчасини тинч тижорат ишлари билан шуғулланяпти, дейиш қийин. Буни божхона ходимлари ушлаб қолган нарсалардан ҳам билса бўлади. У ерда ўзимиз учун керакли халқ истеъмол молларидан тортиб, қимматбаҳо тақинчоқлару наркотик моддалар ва қурол-яроғларгача учратиш мумкин. Боз устига сайёҳларимиз бориб келаётган мамлакатлардаги ҳамкасбларимиздан тушаётган шикоятлар ҳам шуни тасдиқламоқда. Бу масаланинг жуда жиддийлигини кўрсатади. Шунинг учун божхона хизматини янада такомиллаштириш йўлидан боряпмиз. Зеро, божхоналаримиз давлат чегаралари бўлмагани учун марказий темир йўл ва автобус бекатларидагина фаолият кўрсатяпти. Аслида бундай назорат пунктлари давлат чегараларида бўлиши керак. Бир сўз билан айтганда, бу ўтиш даври билан боғлиқ муаммодир. Аммо чет элларга бориб келиб, наркобизнес билан шуғулланиб қўлга тушаётганлар ҳам қонун олдида жавоб беряпти.

Фуқароларни чет элларга саёҳатга юборадиган фирмалар ҳам кўпайиб кетди. Уларнинг қай бири расмий, қай бири норасмий, одамлар билиб бўлмайди. Буларни ҳам тартибга чақириб қўйиш вақти келди. Бу борада ҳам жиддий чоралар кўрила бошланди, ҳадемай бундай фирмалар фаолиятида ҳам сон ва сифат ўзгаришлари бўлиши шубҳасиз.

— Жиноятчиликка қарши курашда ҳар доим ҳам ҳуқуқ-тартибот органлари ходимларининг қўли баланд келмаётгандир? Зеро, жиноятчиларда, айниқса, уюшган жиноятчиларда энг замонавий қурол-аслаҳалар мавжуд. Боз устига уларнинг транспорт ва ёқилғи муаммолари тўла ҳал этилган...

— Сиз санаган муаммоларнинг яхши йўлга қўйилмагани, гувоҳлар ёки жабрланувчиларнинг айрим сабабларига кўра содир бўлган воқеа тўғрисида ички ишлар бўлимларига вақтида хабар бермаётгани учун ҳақиқатан ҳам кўп жиноятлар очилмай қоляпти. Хусусан, ўтган 1992 йили республика бўйича 188 қотиллик, 257 бор оғир тан жароҳати етказиш, 86 марта номусга тегиш, 1442 карра талончилик ва босқинчилик, 5148 та давлат ва жамоат мулкини талон-торож қилиш, 12828 фуқаронинг шахсий мулкини ўғирлаш каби жиноятлар очилмай қолди. Умуман республикамизда ўтган йили 23268 жиноят очилмади. Шулардан 15186 жиноят энг оғир жиноятлардир. Мазкур рақамлардан келиб чиқиб, республикада очилмай қолган жиноятларни ўрганадиган махсус комиссия туздик. Комиссияга энг малакали изқуварлар, ҳуқуқшунослар жалб этилган. Улар «мозийга қайтиб иш кўришяпти». Хуллас, ҳали қўлдан чиққан туллак тулкилардан умид ўзганимиз йўқ. Улар вақти келиб тузоққа тушади. Боз устига кейинги пайтларда ҳуқуқ-тартибот органларига ўт юрак йигитлар кириб келяпти. Уларда шу соҳага қизиқиш борлиги эса кўнгилга умид бағишлайди. Аслида шоир «кескир қилич керак адолатга ҳам», деганида минг бор ҳақдир. Биз буни яхши англаган ҳолда иш тутяпмиз. Тиш-тирноғигача қуролланган жиноятчиларга юзма-юз келадиган адолат ҳимоячиларига энг янги ҳимоя ва ҳужум усулларини ўргатиб, уларни замонавий қурол-аслаҳа билан таъминлаяпмиз. Тўғри, бу гапнинг оҳанги совуқроқ. Аммо ёвузликка қарши курашиш айнан шуни тақозо этмоқда.

Р. ФАЙЗИЕВ,
ЎзА мухбири.

● *Иқтисод чорраҳаларида*

Л. ТОЖИХУЖАЕВА:

«ОМИЛКОРЛИК ТАРАҚҚИЁТГА БОШЛАЙДИ»

БУЮК империя емирилгандан кейин минг хил парда билан ўраб-чирмаб ташланган ижтимоий ҳаётнинг асл башараси кўз ўнгимизда намоён бўлди. Беҳуда фаолият кўрсатаётган институтлар, ташкилотларнинг тугатилиши, оғир иқтисодий рақобатга дош беролмаган муассасаларнинг синиши ишсизлик иллатини келтириб чиқара бошлади. Мавҳум ғоялар маҳсули сифатида йўл қўйилган ортиқча сарф-ҳаражатлар, кераксиз ташкилотлар, иш ўринлари қайта кўриб чиқилаяпти. Сиёсатдаги кескин бурилиш, бозор иқтисодиётининг залворли тоши кўпгина муассасаларнинг белини майиштирмоқда.

Оғир вазиятни бартараф этиш учун ҳукуматнинг бир қатор тадбирлари ишлаб чиқилмоқда. Уларнинг натижаси ўлароқ вужудга келган Меҳнат биржаларининг бугунги аҳволи қандай ва қай вазиятда иш олиб бораяпти! Шайхонтаҳур тумани «Меҳнат» биржаси директори Л. Тожихўжаева мухбиримизга шу ҳақда сўзлаб берди:

— Яширишнинг ҳожати йўқ, жамиятимизнинг бозор сиёсатига ўтиши, нарх-навонинг номутаносиб ўсиши, хусусийлаштириш, кераксиз ташкилотларнинг қисқартирилиши натижасида ишсизлар пайдо бўлмоқда. Зарур пайтда кучидан фойдаланилган ва бугунга келиб ишсиз бўлиб қолаётган фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилиш, талабларини қондириш — жамиятнинг бурчи. Шу мақсадда ташкил этилган биржамизнинг эҳтиёжмандларга озми-кўп ёрдами тегаётганидан ҳурсандмиз.

Эски йил якунида биржамиз ташаббуси билан 39 корхона ва ташкилот иштирокида ўтказилган очиқ меҳнат ярмаркаси ишсизларга бўш ўринларни эълон қилди. Бунда Ички ишлар бошқармасидан, ЖЭК, ҳокимият, маҳалла комитетлари, адлия масалалари билан шуғулланувчи идоралардан вакиллар қатнашиб, ўзларининг маслаҳат, йўл-йўриқлари билан ўртоқлашдилар. Натижа ёмон бўлмади; рўйхатга олинган 700 ишсиздан 168 нафари шу куни ишли бўлишди.

Ишсизлар орасида маълумотли инженер-техник ва лойиҳа институтлари ходимларининг кўплиги бизни ташвишга солаяпти. Бунинг бош сабаби — шундай мутахассислар иш юритаётган ташкилот ва институтларининг тугатилаётгани, албатта. Уларнинг аксарияти бизда ҳисобда туради ва ишсизлик мақомини олгандан кейин олти ой мобайнида нафақа билан таъминланиб туриладди. Бу борада ҳам ички қонун-қоидаларимиз бор ва унга қатъий амал қилишимиз зарур. Иложи борича давлат хазинасини тежаш мақсадида ишсизлар вақтинчалик ёки мавсумий ишларга жўнатилади. Масалан, хусусийлаштириш жараёни ташвишлари шу ишларга масъул бўлган бир қанча ташкилотлар зиммасига жуда кўп юмуш юкламоқдаки, бу борада уларга вақтинчалик ёрдамчилар керак. Иш ахтарувчиларнинг саводлиларини танлаб, келишув асосида маълум муддатга бундай жойларга жўнатамиз. Бу давлат учун ҳам, ўзлари учун ҳам фойдали. Негаки, биздан 2 минг сўм атрофида нафақа олувчи киши у ерга бориб уч, уч ярим, баъзан бундан ҳам кўп маош олиши мумкин. Лекин нимагадир бунга ҳамма ҳам рози бўлавермайди ва биздан доимий, яхши иш талаб қилишади. Иложи борича уларнинг иқтидорига яраша, ўзларига ёққан ишни топишга ҳаракат қилаяпмиз.

Ташкилотимизнинг муҳим бир жиҳатидан кўпчилик бехабар: мутахассислиги йўқ, аммо ўқишни хоҳловчиларга махсус билим юртлари, ўқув комбинатларига йўлланма бериладди. Улар бизнинг йўлланмамизсиз ҳам ўқишлари мумкин. Лекин бунинг учун катта миқдорда пул тўлашлари керак бўлади; начора, бозор сиёсати. Йўлланмамиз билан ўқиб чиққан йигит-қизларнинг кейинчалик ишга жойлашишларини биржамиз кафолатлайди.

Бу йил хусусийлаштириш кенгроқ миқёсда олиб борилади. Ўз-ўзидан равшанки, бу ишсизлар сонини ошириши мумкин. Шунга қарамасдан, агар одамлар нисбатан масъулиятлироқ бўлишса, муаммоларни ҳал қилиш ҳам бир қадар енгиллашган бўлар эди. Биргина мисол, ҳисоб дафтаримизда қайд этилган ишсизлар ҳар ўн кунда келишиб ҳисоботларимизни тинглашлари зарур. Ходимларимиз бу орада корхона, ўқув муассасалари ва ташкилотлар билан тинимсиз алоқада бўлиб, улардаги бўш ўринларни аниқлашга ҳаракат қиладилар, мутахассисликларига қараб у ерларга жўнатиладиган кадрларни танлайдилар. Афсуски, баъзан ҳисобимизда турганларнинг ўта масъулиятсизлиги оқибатида бундай имконият қўлдан бой берилади, яъни улар белгиланган кунга етиб келиш ўрнига, текин нафақа олиб ётишни афзал кўришади. Бундайларни ишсизлик мақомини олишдан умуман маҳрум қиламиз. Ўз-ўзидан равшанки, бундай мақомни ололмаган ишсизлар нафақадан ҳам бенасиб бўлади.

Ҳар бир корхона, ишлаб чиқариш муассасаси 7 фоиз иш ўрнини кам таъминланган оила ёки ижтимоий муҳофазадаги кишиларга сақлаб туриши қонун йўли билан белгилаб қўйилган. Буларга армиядан янги келганлар, ишга ярoқли ногиронлар, тарбия колонияларидан озод этилганлар, ёлғиз оналар киради. Биржамиз ёрдамида корхоналардан 467 та ана шундай тартибдаги бўш ўринлар аниқланди ва талабгорлар ҳукмига тақдим этилди.

Бозор сиёсатининг ўтиш даври, иқтисодий оғир вазият фаровон турмушга қанчалик таҳдид солмасин, уни омилкорлик, чуқур мулоҳаза ва ақл-идрок билан енгиш мумкинлигига шубҳа қилмайман. Бу борада ҳукуматимизнинг қабул қилаётган муҳим ҳужжатлари жамият тараққиётига улкан ҳисса бўлиб қўшилмоқда.

Суҳбатни
Пўлат ЖОЗИЛОВ
ёзиб олди.

● *Бугунинг гапи*

МИЛЛАТНИНГ ДАРДИГА ДАРМОН БЎЛАЙЛИК

Ҳозир жуда кўп нарсалар болалар ихтиёрига бериб қўйилган. Ўқиш ва ўқитиш сифати ҳам ёмон эмас. Ёш авлод ичида фанимиз уфқини ёритувчи «юлдуз»ларнинг етишиб чиқаётганлиги бунинг далилидир.

Бироқ мактаб фаолияти жуда серқирра. Ҳал қилиниши лозим бўлган яна кўплаб муаммолар борки, уларни бартараф этиш жуда муҳим. Негаки, мустақил республикамизнинг келажаги ёшларимизнинг савиясига боғлиқ. Шундай экан, ўқитиш сифатини яна-да яхшилаш йўлидаги мавжуд тўсиқларни тезроқ ҳал этиш керак. Чунончи, кўпгина мактабларда синф хоналари етишмаслиги туфайли икки даврга бўлиб ўқитиш ўқувчиларнинг пухта билим олишларига салбий таъсир кўрсатмоқда. Шунинг учун мактабларга қўшимча бинолар қуриб бериш даркор.

Тўғри, ҳамма нарса бюджетга келиб тақалади. Агар имкони бўлса, оз комплектли мактаблар сонини кўпайтириш керак. Ривожланган давлатларда маориф соҳасига ажратиладиган маблағ йилдан-йилга ортиб бораётир. Гапимнинг исботи учун «Маърифат» рўзномасининг 1992 йил 28 ноябрь сонидаги хабарни келтираман: «1992-93 ўқув йилида АҚШда таълим учун сарфиётлар 445 миллиард долларга етади. Бу ўтган йилдаги сарфиётдан 5 фоиз кўп, демакдир. Мазкур маблағнинг 363 миллиард доллари бепул ўқитиладиган ўрта мактаблар, коллежлар ва университетлар учун, 82 миллиард доллари хусусий мактаблар учун ажратилиши мўлжалланган».

Боланинг наздида дунёда ўқитувчисидан улуғроқ, ундан билимдонроқ одам йўқ. Шунинг учун фидойи, билимдон муаллимларни кўпайтириш лозим. Ўқитувчини мактабга ишга жойлашиб олгач эмас, балки диплом олгунча сарагини саракка, пучагини пучакка ажратиш керак. Токи, мурғак қалблар алданиб қолмасин. Шунингдек, ўқитувчини ҳар қандай икир-чикирлару ортиқча ҳужжат тўлдиришлардан озод қилиш вақти етди. Улар бўш вақтларидан ўз билимларини ошириш учун фойдалансинлар.

Ўтган йили қабул қилинган «Таълим тўғриси»даги қонун демократик принципларга асосланади. Унда таълим мазмуни жаҳон андозаларига яқинлаштирилган. Дунё таълим тизимини ўрганганимизда, болаларни турли йўналишлар бўйича ўқитишга катта эътибор берилаётганлигининг гувоҳи бўламиз. Чунончи, АҚШда ўқувчиларга иқтидорларига қараб, йўналишларга бўлиб таълим берилади. Японияда эса ўқитиш тизимида барча эътибор икки асосий соҳа — ўқиш ва ишга қаратилади. Бу борада гап кетар экан, асосан болалар завқини оширадиган фанларга алоҳида урғу бериш керак. Гўзалликни идрок қила оладиган, эстетик тарбия кўрган, санъатни севган инсоннинг қалби эзгуликка мойил бўлади. Шунинг учун ҳар қандай йўналишнинг замирида ҳиссий тарбия ётиши лозим.

Айни кунларда миллий мактаб қандай бўлиши кераклиги ҳақида баҳс-мунозаралар давом этаётир. Таассуфки, баъзилар миллий мактабни фақатгина миллий либос билан тасаввур қилишмоқда. Болалар ихчамгина мактаб формасини кийиб юришса, бунинг нимаси ёмон? Бир хиллар эса ўқувчиларни жинсига қараб алоҳида ўқитиш даркор, деган фикрни айтишмоқда. Бу гапда бироз жон бор, аммо меҳнат таълими, одобнома, оила, шахсий гигиена дарсларидагина ўғил-қизлар бўлак ўқитилишининг ўзи кифоя, менимча. Умуман, фикри ожизимча, бутунлай ажратиб ўқитишнинг афзал томонидан зиёни кўпроқ. Монастирларда ўқитиладиган роҳибалар аҳволига тушиб қолмасинлар қизларимиз...

Мактабларни миллийлаштириш учун, энг аввало, дастурни миллий фан ютуқлари асосида ташкил этиш лозим. Собиқ Шўро даврида жар солинганига зид ўлароқ, халқимиз бутунлай саводсиз бўлмаган. Рақамларга мурожаат қилсак, ўша даврларда мавжуд 182 та мадрасада 10391 талаба илм олган, 6154 та масжидда диний ва дунёвий билимлар ўқитилган. Халқимиз ичидан буюк шахслар етишиб чиққанлар.

Миллий мактаб асосида аждодларимизнинг ўқитиш усулларини жамлаш зарур. Чунончи, ёдлатишни олайлик. Бу усул хотирани мустаҳкамлаб, тилни бурро қилади, нафасдан тўғри фойдаланишни ўргатади. Ҳаттотлик санъати эса кишининг нафосатни ҳис эта олиш қобилиятини ўстириб, завқини оширади.

Эски мактаблар ва мадрасаларда нафис адабиётнинг ҳам чуқур ўқитилганлиги туфайли олим-шоирлар етишиб чиқди. Ибн Сино ўзининг тиб ҳақидаги рисолаларини нафис шеърий йўл билан маҳорат-ла ёза олганки, қойил қолмай иложингиз йўқ. Соҳибқирон Амир Темур васияти дастуримиз бўлса ажиб иш бўлур эди. «Миллатники улуғ мартабасини, саодатини сақламоқ учун сизларга қолдираётган васият ва тузукларни яхши ўқинг, асло унутманг. Миллатнинг дардларига дармон бўлмоқ вазифангиздир. Заифаларни қўринг, йўқсулларни бойлар зулмига ташламанг. Адолат ва озодлик дастурингиз, раҳбарингиз ўлсин. Биз ким — мулки Турон, Амири Туркистонмиз. Биз ким — миллатларнинг энг қадими ва улуғи туркнинг бош бўғинимиз», — дея васият этган эди буюк саркарда. Биз ҳам улуғ бобомизнинг доно ўгитларини қалбларга жо айлайлик. Бу йўлда ҳамиша аждодлар руҳи қўллаб-қувватласин.

Соҳибахон ҲОШИМОВА,
Жалолқудуқ туманидаги 3-ўрта мактаб директори.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ ФАН ВА ТЕХНИКА ҚЎМИТАСИ

ДФТҚнинг 1993 йил яқин келажакка мўлжалланган илмий-техника дастурлари доирасида Ўзбекистон Республикасини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича биринчи навбатдаги қисқа муддатли муаммоларни ҳал қилиш юзасидан қуйидаги йўналишлар:

1. Озиқ-овқат маҳсулотлари ва пахта
2. Энергия ва ресурсларни тежаш
3. Соғлиқни сақлаш ва экология

бўйича лойиҳалар танлови эълон қилади.

Лойиҳаларда техника ва технологияларнинг аниқ объектларини яратишга қаратилган амалий ва илмий тадқиқотлар, технологик ва тажриба-конструкторлик ишлари олиб борилиши кўзда тутилиши зарур.

Таклифлар 1993 йил 1 февралдан 5 мартгача қабул қилинади.

Лойиҳаларни расмийлаштириш ва тақдим этиш тартиби ҳақидаги маълумотларни Ўзбекистон Республикаси Давлат фан ва техника қўмитасидан олиш мумкин (Тошкент, Сулаймонова, 29. Телефон 39-18-65, Қосимова Тоҳира Музаффаровна).

● *Хорижий ватандошларимиз «Халқ сўзи» меҳмонлари*

БУЮК АРМОНИМИЗ УШАЛДИ

Яқинда «Халқ сўзи»га Американинг Нью-Йорк шаҳрида истиқомат қилаётган Муҳаммад Саид Насафий жаноблари ташриф буюрдилар. Чархи кажрафторнинг тескари айланиши оқибатида ўз юртини тарк этиб, Афғонистонда паноҳ топган ўзбек оиласида дунёга келган бу инсон ҳозирда кўплаб хорижий давлатларда машҳур бўлган «Муҳаммад Саид ўғли фирмаси» хусусий тижорат ширкатининг бошқони, таниқли ишбилармон. Суҳбат асносида у киши Ўзбекистон мустақиллигини хорижий юртдошларимиз қанчалик орзиқиб кутишганини тўлқинланиб гапириб бердилар. Шунингдек, юрт истиқлолини мустаҳкамлаш йўлида кўмаклашишга тайёр эканликларини билдирдилар. Бу борада дастлабки ҳаракат бошлаб юборилган.

— Муҳтарам Муҳаммад Саид афандим, Ўзбекистон бизларники бўлгани каби, Сизларнинг ҳам ота юртингиздир. Ватанимиз истиқлолга эришиб, бутун дунёга танилиб бораётган қутлуғ дамларда бу ерга ташриф буюрибсиз. Ҳозир кўнглингиздан қандай ўйлар кечмоқда?

— Гарчи мен Афғонистонда таваллуд топган бўлсам-да, асл ватаним Ўзбекистондир. Негаки, ота-боболаримиз шу юртда чуқур томир отишган эди. Биз дунёнинг қай бурчида яшамайлик, ҳамма нарсага муяссар эдик. Бойлик, обрў, мансаб—буларнинг барчасига ҳалол меҳнатимизу тадбиркорлигимиз туфайли эришдик. Лекин бизда Ватан йўқ эди. Унинг жамолини кўришдек муқаддас туйғу қалбимизда ҳеч қачон сўнмаган. Нигоҳларимиз ҳамиша Ватан йўлида нигорон, орзуимиз озод ва ҳур Ватан тупроғини тавоф қилмоқ, ниятимиз Ватан равнақи йўлида хизмат этмоқ эди. Яратганга шукрки, энг буюк армонимиз ушалиб, бугун бизга ота-боболаримиз киндик қони тўкилган муқаддас тупроқни тавоф қилмоқ бахти насиб этди. Агар мендан, ҳаётингизда энг сурурли кун қайси, деб сўрасалар, ҳеч иккиланмай, Ватанимиз озод бўлган кун, дея жавоб берган бўлардим. Ҳозир юртни зиёрат қилиб юрар эканман, нафақат ўзимизнинг, балки Ватан дийдорига мушарраф бўлолмай, фоний дунёдан армон билан кўз юмган муҳтарам падаримизу мушфиқ волидан муҳтарамаларимизнинг ҳам (илоҳим, уларнинг жойлари жаннатда бўлсин) руҳлари шод бўлди, деб ўйлайман.

Ватанга илк бор ўтган йили қадам ранжида қилган эдим. Орадан ўтган ярим йил ичида истиқлолни мустаҳкамлаш йўлида жуда кўплаб фахрланса арзийдиган ишлар амалга оширилганлигининг шоҳиди бўлдим. Мана, яқинда Ўзбекистон халқи ўзининг Бош қонунини қабул қилди. Бу улкан тарихий воқеа мени ниҳоятда тўлқинлантириб юборди. Шодлигимни юрагимга сиғдиролмай, халқимиз номига қутлов мактубини юбордим. Каминанинг мазкур табрикномаси сизларнинг рўзномаларингизда чоп этилганидан ниҳоятда миннатдорман. Энди Ўзбекистон ҳар томонлама тўкис, қонуний давлатдир. Чет эл фуқароси сифатида шуни айтишим мумкинки, Президентингиз Ислом Каримовнинг оқилона ички ва ташқи сиёсати туфайли мустақил юртингизнинг халқаро обрў-эътибори жаҳон миқёсида кун сайин ортиб бораётир. Хусусан, Америкода ҳам кўпчилик Ўзбекистонга катта қизиқиш билан қарашмоқда.

— Афғонистонда туғилганман, дедингиз. Менимча, ота-онангизнинг Ватанни тарк этиб ўзга юртларга бош олиб кетишларига ўттизинчи йилларда халқ бошига ёғилган «қизил офатлар» сабабчи бўлган, шекилли?

— Шундай. Биз асли қаршиликмиз. Акам ва опам ўша ерда туғилишган. Машҳур Бухоро амири, жаннатмакон подшо Амир Олимхон мансуб бўлмиш манғит уруғиданмиз. Шаҳарда отамизнинг шахсий баззозлик дўконлари бўлиб, шундан келадиган фойда эвазига кун кўрганлар. Бу орада инқилоб содир бўлиб, бошқалар қатори бизнинг оиламиз тинчлигига ҳам раҳна етган. Марҳум падаримиз ҳаётлик чоғларида хотирлашларича, шўролар ҳукумати қарор топгач, улар томонидан кўплаб кўз кўриб, қулоқ эшитмаган ёмон воқеалар содир этила бошланган. Тез кунларда ўз оиласи бошига ҳам қора кунлар ёғилишини сезган отамиз онам, акам, опамларни олиб, Қаршидан бош олиб чиқиб кетишга мажбур бўлганлар. Улар не азоб-уқубатлар билан Афғонистонга етиб боришган ва ўша ерда ўзларига паноҳ топишган.

— Америкога қай тариқа бориб қолгансиз?

— Отамиз Афғонистонда ҳам дўкон очган эдилар, мен мактабни тугатгач, ўша ерда тижорат сир-асрорларини ўргана бошладим. Сўнгра лицейда ўқидим. Бизнинг оиламиз қисмати бошига тушиб Афғонистонда макон қурганлар бисёр эди. 1966 йили Бухоролик ана шундай ватандошларимиздан бирига куёв бўлдик. Бу вақтда тижорат борасидаги ишларим ҳам анча юришиб кетган эди. Бахтимизни синаб кўриш учун оилам билан Америкога кўчиб кетдик. Акам ва опамлар эса шу юртда қолишди. Биз ҳозир Нью-Йоркда яшаймиз, туғишганларимиз билан тез-тез борди-келди қилиб турамиз.

— Ўз оилангиз ҳақида ҳам икки оғиз гапириб ўтсангиз.

— Худога шукр, бу томондан пиру бадавлатмиз. Олти ўғил, бир қизимиз бор. Қизимизни узатганмиз. Болалар эса коллеж ва мактабларда ўқишади. Ҳали бирортаси ҳам уйлангани йўқ. Ўқишдан бўш пайтларида тижорат ишларимизга ёрдам беришади. Умид борки, вақти келиб, улар ҳам Ватан равнақи йўлида хизмат қиладилар. Оллоҳдан тилагим ҳам шу. Кеннойингиз эса хусусий ширкатимизда менинг муовиним бўлиб ишлайди. Энг асосийси, фарзандларимиз тарбияси билан шуғулланади.

— Ширкатингизнинг фаолияти нималардан иборат?

— Биз асосан экспорт-импорт билан, яъни, четга мол чиқариб сотиш ва хорижий маҳсулотларни сотиб олиш, айрибошлаш билан шуғулланамиз. Кўпгина давлатларда хусусий тижорат дўконлари очганман. Хорижий ширкатлар билан ҳам ҳамкорлик қиламиз. Ҳар соҳада рақобат кучли бўлган Америкодай давлатда тижоратчи ўта ишбилармон ва тадбиркор бўлмаса, бозори касодга учраши турган гап. Шунинг учун биз ўз ишимизни ниҳоятда пухта режалаштириб, омилкорлик билан иш юритишга ҳаракат қиламиз. Америкода яшаётган ўзбеклар ўзларининг тадбиркорликлари, ишнинг кўзини билишлари билан ажралиб туришади.

— Ўттизинчи йилларда бошланган қора кунлар туфайли азалдан халқимизнинг турмуш мувозанатини бир маромда сақлаб келган кўплаб маънавий ва моддий омиллар илдизига ҳам болта урилди. Хусусан, минг йиллар давомида ота-боболаримиз шуғулланиб келган покиза касб—савдогарлик ва тижоратчилик ҳам эскилик сарқити ҳамда текин бойлик орттириш манбаи сифатида бутунлай бадном этилди, мазкур соҳа вакиллари чор тарафга қувғин қилинди. Оқибатда ўзининг асосий таъминотчиларидан маҳрум бўлган Туркистоннинг ички бозори бутунлай издан чиқди. Бунинг оғир асоратлари ҳамон сақланиб турибди.

Мана, бугун юртимиз жаҳондаги тенг ҳуқуқли давлатлар қаторига қўшилди. Ғорат этилган, унутилган удум ва анъаналаримиз қайта тикланмоқда. Республикамиз бозор иқтисодиётига ўтаётган, хорижий давлатлар билан олди-сотди кун сайин ривожланаётган ҳозирги пайтда Сизлар ҳам қараб турмасангизлар керак?

— Ватанга дастлаб қадам қўйганимда, бу ерда тижоратчиликка катта эътибор билан қаралаётганлигининг шоҳиди бўлдим ва бундан кўнглим тоғдай юксалди. Зеро, тижорат давлат ғазнасига улкан фойда келтирувчи муҳим соҳадир. Қадимий Туронзамин халқларининг тижоратчиликдаги тўплаган илимлари шу қадар бойки, ҳозирги авлод ундан фойдаланишса асло кам бўлмайди. Менинг ҳам асосий мақсадим — озод ва ҳур Ватан равнақи йўлида қўлимдан келганча хизмат қилишдир. Илк ҳаракатларни бошлаб юбордик. Яқинда Қарши шаҳрида хорижий моллар билан савдо қилувчи дўкон очдик. Дўконда маҳаллий одамлар савдо қиляпти. Шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, мени Қашқадарёда оддий халқ ва раҳбарлар жуда илиқ қаршилашди. Айниқса, вилоят ҳокими Темур Хидировдан жуда миннатдорман.

Зебо шаҳар — Тошкентда ҳам шундай дўкон очсам деган ниятдаман. Бу орзуим ҳам яқин орада рўёбга чиқиб қолади. Бундан ташқари, турли маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган кичик саноат корхоналари қуришни ҳам режалаштириб қўйганмиз. Бунинг учун жуда қулай шароитлар мавжуд. Насиб этса, яқин келажакда Ватанда чиқадиган молларни ҳам хорижга экспорт қилиш орзуим бор. Ўзбекистон маҳсулотлари ҳам дунё бозорига чиқиши жуда муҳим. Иншооллоҳ, Ватанимиз яқин вақтлар ичида жаҳондаги буюк давлатлардан бирига айлангай. Мен бунга қаттиқ ишонаман.

— Самимий суҳбатингиз учун ташаккур. Сизнинг ҳам эзгу ишларингизга ривожлар тилаймиз.

Суҳбатдош:
Ғафур ШЕРМУҲАММАД,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ойнаи жаҳонда кўринг

Душанба, 1. II

● УзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Акс-садо ҳақида эртак». «Кулупнай ёмғири». Мультфильмлар.
18.30 «Умидли дунё». Тошкент Давлат Жаҳон тиллари ҳамда Тошкент Давлат Иқтисодиёт университетлари талабалари ҳаётидан.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Ўзбектелефильм» премьераси: «Кичик лейтенант Эргаш Ҳамроев», «Пирим ороли». Телефильмлар.
19.40 «Адолат». Самарқанд вилоятида ҳуқуқ-тартибот органларининг қонунбузарликка қарши олиб бораётган ишлари.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон халқ артисти Отажон Худойшукуров концерти.
21.50 Дунё хабарлари.
22.00 «Қайта тергов». Бадиий фильм.
23.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Ассалому алайкум».
19.30 Болалар учун. «Совға».
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.15 «Билиб қўйган яхши».
20.30 «Шаҳар юмушлари». Аҳолини янги купонлар билан таъминлаш.
21.30 «Лаҳза». Хабарлар.
21.45 «Зор-интизор». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 «Якунлар».
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Тингланг, томоша қилинг».
9.40 «Спираль». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия («Грузия-фильм»).
11.00 «Марафон-15».
11.50 «Лондон тумани». Мультфильм премьераси.
12.00 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Леннеберглик Эмиль». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 5-серия.
16.40 Болалар телевидениеси ассоциацияси. «Кучук ва Мушук».
17.10 «Иқболи кулганда».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 «Темирчилик устахонасида мих бўлмагани учун». Мультфильм премьераси.
18.30 «Гол».
18.45 «НЭП».
19.15 Е. Образцова концерти.
20.05 «Атроф чўли биёбон.. ёки ўзга сайёралик ҳаётидан». Телефильм.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Спорт уик-энд».
21.40 «Спираль». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия.
23.00 Волейбол. Россия чемпионати.

«Янги студия» таништиради:

23.30 «Матбуот-клуби». Танаффус пайтида (24.00)— Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.25 Хонаки экран. «Бўлиши мумкин эмас». Бадиий фильм.
9.55 Ишбилармон кишилар даври.
10.25 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
10.45 Мульти-пульти.
11.05 «Иккинчи жаҳон уруши болалари — тинчлик, ҳамжиҳатлик ва меҳр-шафқат учун» телемарафони. Сталинград жанги ғалабасининг 50 йиллигига бағишланади.
13.45 Тонгги концерт.
14.00 «Иккинчи жаҳон уруши болалари — тинчлик, ҳамжиҳатлик ва меҳр-шафқат учун» телемарафони.
15.40 «Ҳақиқат онлари». А. Караулов саволларига С. Б. Станкевич жавоб беради.
16.35 Криминал хабарлар экрани.
16.45 «К-2» таништиради: «Абзац».
17.45 «Ҳар бир кун байрам».

*

18.00—22.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.25 «Иккинчи жаҳон уруши болалари — тинчлик, ҳамжиҳатлик ва меҳр-шафқат учун» телемарафони.
24.00 Теннис бўйича Австралия очиқ чемпионати. Мельбурндан кўрсатилади.

Сешанба, 2. II

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Салом, ёшлар». Дам олиш кўрсатуви.
8.05 Дунё хабарлари.
8.15 «Шайтон малайлари». Бадиий фильм.
9.35 Ўзбек тилини ўрганамиз.
10.05 Глиэр номли Республика болалар мусиқа мактаб-интернати ўқувчиларининг концерти.
10.35 «Қонун барчага баробар». Қарши шаҳрида содир бўлган жиноят ҳақида.
11.05 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
11.35 «Деҳқонларнинг долзарб вазифалари». Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ва Ўзбекистон телевидениесининг қўшма рейди.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Хуш келибсиз!». Мультфильм.
18.20 «Ишонч». Паркент ва Бўёвут туманлари ёшлари ҳаётидан.
18.55 «Спортлото».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Истиқлол ва маънавият». Адабий кўрсатув.
19.50 Мамарасул Бобоев. «Она қалби». Теленовелла.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ҳукумат тадбирлари». Фуқаролардан олинадиган давлат солиғининг янги нормалари.
21.30 «Қора ўқ». Бадиий фильм.
23.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Мусиқий меҳмонхона». Скрипка бўйича Республика танловининг совриндори Рустам Асанов.
20.00 «Бу оқшомда» кўрсатуви саҳифаларидан.
21.10 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Гол».
9.35 «Спираль». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
11.00 «Ҳайвонот оламида» (сурдо таржимаси билан).
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс

12.20 «Сузавер, кемача». Телевизион бадиий фильм.
13.30 «Бошпанасиз Конурджа». Мультфильм.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Ишбилармонлар хабарномаси».
15.40 «Адам Смит бойлиги дунёси».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Донишмандлик бисоти». Мультфильм премьераси.
16.30 «Леннеберглик Эмиль». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 6-серия.
16.55 «Истеъдодлар ва мухлислар».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради: «Оловга таъзим қил» (Бишкек).
18.50 Концерт.
19.05 «Эдемга қайтиш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.55 «Мавзу».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.20 «Спираль». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
22.50 Волейбол. Россия чемпионати.
23.20 «Талаб қилинган кино».
24.00 Янгиликлар.
00.35 1993 йил қўшиқлари.
01.45 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.25 Ишбилармон кишилар даври.
8.55 «Ҳақиқат онлари».
9.50 Ишдан бўш пайтингизда. «Хонаки клуб».
10.05 «Тилла шпора».
10.35 «Сиз яратган боғ».
11.05 «Мусиқа йирик планда».
12.05 «Қор — менинг тақдирим» (Норильск. Йиллар. Одамлар). Кўп серияли телефильм. 7-серия.
13.00 «Рек-тайм».
13.30 «Кино-рўйхат».
13.45 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.05 «Кечки салон» саҳифаларида.
15.35 Телебиржа.
16.05 Янгиликлар.
16.20 «Рост» студияси. «Эски тегирмон».
16.50 Трансросэфир. «Яхшилик қил».
17.40 «Бизнес-мактабига янги қабул».

*

18.00—22.30
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.30 «Альбуцид». Ахборот-аналитик шарҳ.
23.00 «Славянканинг хайрлашуви».
23.25 Спорт кўрсатуви.
23.30 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.
23.45 Ж. Верди. «Дон Карлос». Опера. Мариинск театрининг спектакли.

Чоршанба, 3. II

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Гулла, яшна она-юртим». Фильм-концерт.
8.00 «Шайтон малайлари жинлар тегирмонида». Бадиий фильм.
9.25 Турк тили.
9.55 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Кимё. Кимёвий мувозанат.
11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Алиса Кўзгу орти ўлкасида». Мультфильм. 1—2-фильмлар.
18.30 «Фан—қишлоқ хўжалигига». Қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Қонунчиликдаги янгиликлар». Ўзбекистон Республикаси прокуратураси тўғрисидаги Қонун шарҳи.
19.50 Ҳамза мукофотига номзодлар. Аброр Ҳидоятов номидаги Ўзбек Давлат драма театрининг «Искандар» спектакли.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Шарқ дурдоналари». Шерхон Хуршид куйлайди.
21.45 Дунё хабарлари.
21.55 «Дадиллик учун юз грамм». Бадиий фильм.
23.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Кашф этилмаган ороллар». Болалар учун фильм.
19.35 «Уй-жойларни хусусийлаштириш ҳақида».
20.15 «Афсоналар йўлидан». Мусаввир Содиқ Раҳмонов.
20.45 «Жамоада бир кун». Янгийўл мебель концерни.
21.15 «02» тўлқинида.
21.35 «Меҳрибон одамлар орасида». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 9.20, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.25 Концерт.
9.55 «Спираль». Телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
11.15 Болалар телевидениеси ассоциацияси. «Кучук ва Мушук».
11.45 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс

12.20 «Копилка». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
13.30 Мультфильмлар.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Эски кўза». Мультфильм.
16.30 «Леннеберглик Эмиль». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 7-серия.
16.55 «Қизлар орасидаги сир».
17.15 «Парвоздаги уй». Мультфильм премьераси. 2-серия.
17.45 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради: «Суҳбат» (Беларусь).
18.50 «Маҳлуқ». Мультфильм.
19.00 «Эдемга қайтиш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.50 «Миниатюра».
20.00 «Бўлмаган гап».
20.40 Хайрли тун кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Спираль». Телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
22.50 «Матбуот-экспресс».
23.00 «Иосиф Кобзон дўстлари, ҳамкасблари ҳамда томошабинлар даврасида». Мусиқий кўрсатув. Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.25 Ишбилармон кишилар даври.
8.55 «Альбуцид». Ахборот-аналитик шарҳ.
9.25 «Славянканинг хайрлашуви».
9.50 «Бўйсунмас купина».
10.20 «Бола тилидан...».
10.50 «Катталар учун эртаклар».
11.20 «Ҳақиқат асровчилар».
11.50 Мульти-пульти.
12.00 Кундузги сеанс. «Интиҳо». Бадиий фильм.
13.25 Ишдан бўш пайтингизда. «Балиқ» белгиси остида».
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.05 «Пани Мария». Бадиий фильм.
15.35 «Сигнал».
15.50 Янгиликлар.
16.05 «Рост» студияси. «15 ёшли капитан».
16.35 Трансросэфир. «Узоқ Шарқ».
17.25 Христианлар учун кўрсатув.

*

18.00—22.30
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.30 «Нота бене» студияси.
23.25 Спорт кўрсатуви.
23.30 Криминал хабарлар экрани.
23.40 «Мукаммаллик комплекси. Сергей Дебижев киноси».

Пайшанба, 4. II

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «У «Гиря»ни севарди». Телефильм.
7.55 Дунё хабарлари.
8.05 «Артист»нинг хайрлашув гастроли». Бадиий фильм.
9.30 Араб тили.
10.00 «Устоз». Тошкент педагогика билим юрти муаллимаси Меҳри опа Абдуллаева.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ботаника. Ўсимликларнинг вегетатив кўпайиши.
11.00 «Қалдирғоч». Фильм-концерт.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Табиатшунослик. Ер ости бойликлари ва улардан фойдаланиш.
12.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Алиса Кўзгу орти ўлкасида». Мультфильм. 3—4-фильмлар.
18.30 «Шоирлар — болаларга». Зафар Исомиддинов. Маъмур Қаҳҳорларнинг ижоди.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Назоратнинг ойнаси». Энергетика соҳасидаги исрофгарчиликлар.
19.55 «Учрашув». Тошкентдаги Йўлдош Охунбобоев номли Тиббиёт техникуми талабалари ҳамда Ёш томошабинлар театрининг актёрлари билан учрашув.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ҳукумат тадбирлари». Пенсионерларга кўрсатилаётган ижтимоий ҳимоя чоралари.
21.30 «Илонлар водийсининг касофати». Бадиий фильм.
23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.00 «Билим сарчашмалари». Фиръавнлар мамлакатида.
19.40 Мусиқий дақиқалар.
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.15 «Бу оқшомда»: 1. Мусаввир Алишер Мирзаев устахонасида. 2. Саломатлик — маданият асоси. 3. Халқ чолғу асбоблари ижрочилари Улуғбек мукофотининг совриндорлари — студиямиз меҳмони.
21.25 «Пульс». Хабарлар.
21.40 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Кидди-Видди».
9.35 «Спираль». Телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
11.10 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс

12.20 «Копилка». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
13.25 «Кичик темир йўл станциясида». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Поте Ц». Мультфильм премьераси.
16.35 «Леннеберглик Эмиль». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 8-серия.
17.00 «Худди биздек». Туладан кўрсатилади.
17.25 «Ягона олам».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.20 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
19.00 «Эдемга қайтиш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.50 «Катта сайр».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Спираль». Телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
23.00 Волейбол. Россия чемпионати.
23.45 «Матбуот-экспресс».
24.00 Янгиликлар.
00.40 «Овация» фестивали.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.25 Ишбилармон кишилар даври.
8.55 «Нота бене» студияси.
9.50 «Ўз-ўзига режиссёр».
10.20 «Очиқ дунё» таништиради: «Катта ва кичик Сидней».
10.50 «Осойишталик № 9».
11.50 Мульти-пульти.
12.05 «Гап-гаштакларни қўмсаб».
12.35 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 126- ва 127-сериялар.
14.15 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.35 Ишдан бўш пайтингизда.
14.50 Шингил ҳикоя антологияси. С. Мрожек. «Афсунгар тун».
15.35 «Алгоритмлар».
16.05 Янгиликлар.
16.20 «Ютқазишсиз ўйин».
16.50 Трансросэфир. «Портретга чизгилар».
17.35 «М-трест».
17.50 «Ҳар бир кун байрам».

*

18.00—23.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

23.00 Катталар учун мультфильм.
23.10 Мансератт кабалье—«Худо бўса олган аёл». Видеофильм премьераси.
00.10 «Драйв-клуб». «Пикник» рок-гуруҳи.

Жума, 5. II

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Раққоса». Телефильм.
7.45 «Силовсин овга чиқди». Бадиий фильм.
8.55 Инглиз тили.
9.25 «Табиатни асранг». Кинопрограмма.
10.00 «Рўзғор ташвишлари». Уй бекалари учун.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Биология. Экологик системалар.
11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
11.30 «Нишона». Еш шоира, рассом, созандаларнинг чиқиши.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Кичкинтой» студияси кўрсатади. «Ўйнаймизу ўйлаймиз».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Истиқлолим — истиқболим». Хива шаҳрида истиқлол туфайли қўлга киритилган ютуқлар.
19.50 «Навоийхонлик». Адабий кўрсатув.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Мумтоз санъат оғушида». Ўзбекистон халқ ҳофизи Рўзимат Жуманиёзов.
22.05 Дунё хабарлари.
22.15 «Фитна». Бадиий фильм.
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

17.00 АШГАБАТ КЎРСАТАДИ

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20, 23.55 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 Болалар учун фильм.
10.35 «Славяне» миллий рақс театри ижро этади.
10.50 «Шамол эгаси». Мультфильм.
11.00 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Америка М. Таратута билан».

Театр шинавандалари, Сизлар учун!

12.50 А. де Сент Экзюпери. «Кичик шаҳзода». Фильм-спектакль.
14.50 «Қорқиз». Мультфильм.

*

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Бридж».
15.50 «Бизнес-класс».
16.05 «Ён дафтар».
16.10 Болалар учун фильм. «Кучук ва севишганлар».
17.25 «Инжиқ қиз». Мультфильм.
17.45 «Иш».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради: «Қрим ороли».
18.45 «Инсон ва қонун».
19.15 «Америка М. Таратута билан».
19.45 «Мўъжизалар майдони».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Ҳеч нарса ҳақида репортаж».
21.40 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
21.55 «Детективлар клуби»да «КТВ-1» ҳамда «Франс интернасиональ» канали таништиради. «Ботқоқ безгаги». Кўп серияли бадиий фильм премьераси. «Хусусий детектив Нестор Бурманинг саргузаштлари» сериалидан (Франция).
23.25 Волейбол. Россия чемпионати.
24.00 Янгиликлар.

«ВИД» таништиради:

00.35 «Сиёсий бюро».
01.10 «Музобоз».
01.50 «Авто-шоу».
02.05 «Обоз» майдончаси».
03.05 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.25 Ишбилармон кишилар даври.
8.55 «Менинг Ватаним».
9.50 Ишдан бўш пайтингизда. «Диққат, суратга олаяпман».
10.05 Кипрас Мажейка. «Кичик Европадан репортажлар».
10.35 «Ретро». 30-йиллар қўшиқлари.
11.05 «Оқ қарға».
11.50 «Ташриф қоғози».
12.20 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 128-серия.
13.10 «Телекроссворд».
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.05 «Ижица».
14.35 Театр сафари. «Импровизация сабоқлари». Фестиваль. Америка рақслари.
15.35 Телебиржа.
16.05 Янгиликлар.
16.20 «Рост» студияси. «Бизнинг «Аралаш-қуралаш».
16.50 Трансросэфир.
17.15 «Катта давра».
17.40 Парламент хабарномаси.
18.00 Хабарлар.
18.20 «Ҳар бир кун байрам».
18.30 Жума кунлари Уолт Дисней. «Ғалати дарвиш». 4-серия.

*

19.20—20.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.25 Телеэкранда премьера. «Ха-би-асси». Бадиий фильм.
21.45 «Келинг, аниқлаб олайлик».

*

22.00—24.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

Шанба, 6. II

● УзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 Дунё хабарлари.
8.10 «Фил йўқолди». Бадиий фильм.
9.20 «Саломат бўлинг!».
9.40 «Алифбо сабоқлари».
10.10 «Баҳс». Шахс камолоти.
10.50 «Қалб садолари». Кинокўрсатув.
11.30 «Номлар — маънавият белгиси». Тошкент шаҳрида жойлар тарихий номларининг тикланиши.
12.00 «Актёрлар ва роллар». Абдураҳим Ҳасанов.
12.40 «Мавсум тараддуди». Қишлоқ хўжалик техникасининг кўкламга тайёргарлиги.
12.55 «Танишинг: «Шаҳзод» эстрада гуруҳи».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Кел дўстлашайлик», «Кучукча ва етти ғозча». Мультфильмлар.
18.30 «Санъат ғунчалари». Болалар бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчиларининг концерти.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Сиҳат-саломатлик».
20.05 «Бир арслон ва етти сиртлон», «Аттракцион», «А+Б». Катталар учун мультфильмлар.
20.30 «Туркистон» ахбороти.
21.00 «Марҳабо, талантлар!». Ўзбекистон Республикаси бадиий ҳаваскорлик жамоаларининг телевизион фестивали. Навоий вилояти.
22.30 Дунё хабарлари.
22.40 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 2-серия.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ

18.05 «Рингда». Мультфильм.
18.15 Концерт.
19.00 Хабарлар.
19.20 «Мамуд Кашкарьнн мураси».
19.40 «Адабий, маданий жанылдыктар».
19.50 «Таалим». Кўрсатувни филология фанлари доктори С. Жигитов олиб боради.
20.10 «Мыскыл жана тамашаньн барактарынан».
20.40 «Орноктуу омур». О. Бекмуратов.
21.00 Хабарлар.
21.25 «Абадият ниҳояси». Бадиий фильм. 1-серия (қирғиз тилида).

● «ОРБИТА IV»

6.55, 15.20, 21.20, 00.35 —Кўрсатувлар тартиби.
7.00 Эрталабки гимнастика.
7.10 «Ишбилармон кишининг шанба тонги».
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Матбуот-экспресс».
8.45 «Спорт-имконият».
9.15 «Марафон-15» — кичкинтойларга.
9.40 «Эльдорадо».
10.10 «Шанба кунги дастхат».
10.40 «Мўъжизасиз мўъжизалар».
11.10 «Мусиқий дўкон».
11.40 Мўътабар жойлар бўйлаб. «Сўнгги император».
12.40 «Авиакосмик салон».
12.55 «Пи» белгиси билан».
13.45 «Қора кўркам от саргузаштлари». Болалар учун кўп серияли телефильм премьераси.
14.10 «Янги авлод танлайди».
15.00 Янгиликлар.
15.25 «Дракулито—вампирча». Кўп серияли мультфильм премьераси.
15.45 «Ультра-си» спорт кўрсатуви.
16.45 Концерт.
17.05 «Қизил квадрат».
17.45 «Бахтли тасодиф». Оилавий телевикторина.
18.45 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Мовий момақалдироқ». Бадиий фильм (АҚШ).
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Аншлаг. Аншлаг». Ян Арлазоров.
22.45 «Матбуот-экспресс».
23.00 «Бир боқишда муҳаббат».
23.40 «Атайин йўқлаб келган меҳмон». Катталар учун мультфильм.
24.00 Янгиликлар.
00.40 Режиссёр Валерий Рубинчик фильмлари. «Лисистрат ҳақида комедия».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 «Оламга ўз нигоҳи билан қараш».
8.50 «Ўхшаш дунёлар».
9.20 «Рост» студияси. «Бизнинг «Аралаш-қуралаш».
9.50 «Кузирхоним».
10.20 Мусиқа йирик планда. «Дмитрий Ситковецкий ёки америкаликлар Россияда». 2-фильм.
11.15 Кундузги сеанс. «Қизил елканлар». Бадиий фильм.

*

12.40—14.45

«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО
ТЕЛЕКАНАЛИ

1. «Сулола». Байналмилал ўқитувчилар оиласи ҳақида.
2. «Теленернисаж». Мактаб музейларида.
3. «Рангинкамон» (тожик тилида).
4. Театр билан танишув. «Қизил тонг» тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси Маданият уйи қошидаги «Ковчег» театр-студияси.

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

14.45 «Дораэмон». Мультфильм премьераси.
15.00 «Мен РТВни севаман». «Россия» телеканали кўрсатувларининг шарҳи.
15.15 «Репортёр».
15.30 «Омад кулиб боққанда». Саралаш тури.
15.40 «Мансаб».
16.45 «Чегарасиз футбол».
17.40 Спорт кўрсатуви.
17.50 «Ҳар бир кун байрам».

*

18.00—20.30
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.30 «Шура ва Просвирняк». Бадиий фильм.

*

22.00—23.55
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

23.55 Тунги сеанс. «Интервенция». Бадиий фильм.

Якшанба, 7. II

● УзТВ I

7.00 «Санъатим — саодатим». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Гулчеҳра Фозилжонова.
7.50 Дунё хабарлари.

*

8.00 «Туркистон» ахбороти.
8.30 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 2-серия.
9.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Биргаликда куйлаймиз».
9.45 «Аждодлар мероси — хазина». Абу Райҳон Беруний ҳаёти ва ижодига бағишланади.
10.25 «Қувноқ стартлар». Мактабда ҳаракатли спорт ўйинлари бўйича мусобақалар.
11.25 Ян Салович. «Ғаройиб гадо». Олим Хўжаев номидаги Сирдарё вилояти театрининг спектакли.
13.00 «Инсон ва замин». Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун кўрсатув.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Ўйла! Изла! Топ!». Тошкентдаги 298-мактаб юқори синф ўқувчилари иштирокида.
18.45 «Мусаввир». Телефильм.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Билиб қўйган яхши».
19.35 «Мультипанорама».
20.20 «Қўқонда латиф ёдгорликлари». Телефильм.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ошиқ Ғариб». Бердах номидаги Қорақалпоқ Давлат мусиқий театрининг спектакли.
23.00 Дунё хабарлари.
23.10 Жаҳон киноси хазинасидан. «Қайсар қизнинг куюниши». Бадиий фильм (рус тилида).
00.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ

9.05—12.00 Программада: «Хуш хабарлар»; «Бобок сенин жомогун», «Баластан мейманканасында»; «Балдардин телетеатри».

* * *

18.05 Мультфильмлар.
18.30 Телетомошабинлар талабларига биноан концерт (рус тилида).
19.00 Хабарлар.
19.20 Қирғизистон республикасида хизмат кўрсатган артист А. Керимбаев қўшиқлари.
20.15 «Абадият ниҳояси». Бадиий фильм. 2-серия (қирғиз тилида).

● «ОРБИТА IV»

6.40, 00.15 — Кўрсатувлар тартиби.
6.45 Эрталабки гимнастика.
6.55 «Руҳни чиниқтириш».
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Спортлото» тиражи.
8.45 «Марказ».
9.15 «Соло».
9.40 «Эрта саҳарлаб».
10.10 «Ҳозирча ҳаммаси жойида».
10.40 «Тонг юлдузи».
11.30 Киноҳақиқатми! «Маҳбуслар». Бадиий фильм («Мосфильм», 1936 й.).

«КТВ-1» ҳамда «Франс интернасиональ» канали таништиради:

13.45 «Пиф ва Геркулес». Кўп серияли мультфильм премьераси.
13.55 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.

*

14.45 «Эрмитаж». Кўп серияли телефильм премьераси. 6-фильм.
15.15 Янгиликлар.
15.30 «Саёҳатчилар клуби».
16.20 «Ҳунарли хор бўлмайди».
16.25 «Каспер ва унинг дўстлари» (Англия), «Ҳақиқий ажина овловчилар» (Америка). Мультфильмлар премьераси.
17.20 Эфирда бевосита мулоқот.
18.00 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
18.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
19.00 «Большой театр. Кунлар ва оқшомлар». 1-кўрсатув.

Якшанба кинокўрсатувлари

20.00 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Найнов Жон Сильверниг хазиналар оролига қайтиши». Бадиий фильм (Австралия, 1954 й.).
21.45 «Москва кино-хит-паради».
21.55 Эълонлар.

*

22.00 «Якунлар».
22.45 «Миниатюра».
23.00 «Эндиликда».
24.00 Янгиликлар.
00.20 «Тунги эрмаклар». Дам олиш томошалари.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 Миллий баскетбол уюшмасининг баскетбол шарҳи.
8.50 «03» кўрсатуви.
9.20 Енгил атлетика. «Рус қиши» халқаро турнири.
9.55 Россия телевизион театри. «Сеҳрли таёқча». С. Маршак қиссаси асосида спектакль.

*

10.55 «Ати-бати...».
11.25 «Пигмалион».
11.55 Телекроссворд. «Муз-биржа».
12.20 «Олти сотих».

*

12.40—16.15
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО
ТЕЛЕКАНАЛИ

1. «Уй-музейга таклиф этамиз».
2. «Безнен мирас» (татар тилида).
3. «Ерни севиш керак». Кўрсатувда шоир Н. Красильников иштирок этади.
4. «Ўзбекистон маданияти хорижда».
5. «Шарқ тароналари».

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

16.15 «Ҳайвонот оламида».
17.15 «Познер ва Донахью».
17.45 Парламент хабарномаси.
18.00 Хабарлар.
18.20 Уолт Диснейнинг сеҳрли олами. «Винни Пухнинг янги саргузаштлари», «Қора плашч».

*

19.20—22.30
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.30 Вероника Маврикиевна ва Вадим Тонков ўзларининг юбилейига таклиф қиладилар.
23.30 Катталар учун мультфильм.
23.50 Спорт кўрсатуви.
23.55 «Унинг навқиронлик сири». Бадиий фильм.
01.25 Стас Намин (Эс-Эн-Си) маркази таништиради. «Сариқ сув ости кемаси» клуби».

Ойнаи жаҳонда

ХОТИРА

«КЕТИБ БОРАР БИР УМРИ АЗИЗ»

Ровийлар ривоят қилурларким, элга машҳур бир подшо арбоби-аҳкомлар машваратида ўзига тарбия берган устозини энг эътиборли саналмиш ўнг ёнига ўтқазиб, отасига эса чап ёнидан жой кўрсатибди. Камоли таажжубда қолган сарой айёнлари шоҳдан бу ҳаракатнинг маъносини тушунтириб беришни сўрабдилар. Доно подшо шундай дея жавоб қилибди: «Муҳтарам падари бузрукворимиз каминага ҳаёт ато этган бўлсалар, эъзозли устозимиз эса илм олиб, дунёни танишимизга сабабчи бўлдилар». Ҳар гал бу ривоятни эсга олганимда олис болаликнинг қувноқ дамлари хаёлимда гавдаланади...

Ўшанда учинчи синфда ўқирдик. Мактабга яқиндагина ишга келган муаллима бизга синф раҳбари этиб тайинланди. Исмлари Шарофат экан. Унинг узун ва тим қора сочлари ўзига ниҳоятда ярашиб турар, маъюс боқувчи чарос кўзларидан бир олам маъно барқ уриб турарди. Ниҳоятда ширинсўз эди. Ҳеч кимга қаттиқ гапирмас, аксинча, айб иш қилиб қўйган ўқувчиларга ҳам яхши гапириб, ётиғи билан тушунтирарди. Тез орада синфимиз мактабда намунали дея эътироф этила бошлади. Муаллимамиз эса бундан жуда-жуда фахрланар, бизнинг ютуқларимиздан ёш боладай қувонарди.

Эсимда, қорли-ёмғирли кунларда ҳам Шарофат опа дарс тугагач, ҳаммамизни олиб қолиб, қўшимча машғулотлар ўтарди (биз — болалар ҳеч қачон унинг гапларини икки қилмасдик. Негаки, бутун синф Шарофат опани яхши кўрар эди). Сўнгра бизни бирин-кетин уйимизга олиб бориб қўярди. Иссиққина уйга кириб олгач, деразага чиқиб олиб, кўчада кетиб бораётган муаллимамиз муюлишдан бурилиб кетгунча унинг ортидан термулиб ўтирардим. Совуқдан қўрққандек, юпунгина пальтосига бурканиб олиб, тез-тез одимлаб бораётган Шарофат опага ҳам раҳмим келар, ҳам унга ҳавас қилардим. Бундай пайтларда нима учундир ўпкам тўлиб, йиғлагим келаверарди.

Шарофат опа баҳорни севарди. Қорлар эриб, қирадирларда майса-чечаклар ниш урган паллаларда у гулгул яшнаб кетар, табиат, расм дарсларида бизларни ҳам бахмалдек ям-яшил товланиб ётган кенгликларга олиб чиқардилар.

Аста-секин йиллар ўтди. Гарчи юқори синфларда ўқисак-да, меҳрибон опамиз билан доимо бирга эдик. Бирон ишга қўл урмоқчи бўлсак, у кишининг маслаҳатларини олардик. Бир куни нимадандир кўнглим ўксиб, бир четда йиғлаб тургандим, елкамда меҳрибон қўлнинг иссиқ тафтин сездим. Қаршимда меҳрибон нигоҳларида ташвиш балққан Шарофат опа турарди... Ўшанда у мени ширин сўзлар билан юпатиб, кўнглимни кўтарган эди.

«Сўнгги қўнғироқ» жиринглади. Биз, яъни Шарофат опанинг биринчи ўқувчилари мустақил ҳаёт остонасида турардик. Муаллимамиз ниҳоятда ҳаяжонланарди. Боғбон тинимсиз меҳнатлари эвазига кўкартирган дарахтининг мевасининг ширин бўлишини истаганидек, у киши ҳам бизнинг ортимиздан умид билан боқиб қолдилар. Қанот чиқариб ҳар тарафга учган қалдирғочлар мисол бизлар ҳам турли ўқув юртларига йўл олдик. Кўпчилигимиз талаба бўлдик. Опамизнинг қувончи чексиз эди. Бироқ...

Қувонч билан қайғу эгизак, дейишади. Узоқ давом этган оғир хасталик меҳрибон опамизни ҳаётдан эрта олиб кетди. Агар у ҳаёт бўлганида бу йил ўттизга кирарди. Хонамнинг тўрида осиғлиқ турган Шарофат опанинг суратига кўзим тушганда, унинг маъюс боқиб турган нигоҳлари гўё, «ҳали ўлгим йўқ эди», деяётгандек бўлаверади...

Моҳира ХОНИМҚУЛОВА.
Қарши.

ШЕЪР ТОЗА ДИЛДАН ҚУЙИЛАДИ

Унинг бир тўп шеърлари яқинда Фарғона вилояти газетасида босилди. Ўтган йили баҳорда эса, шеърларини «Қишлоқ ҳақиқати» газетасида ўқиган эдим. Илгари очерклари, жанговор мақолалари билан вилоят ва республика матбуотида кўриниб, конкурсларда қатнашиб, бир неча мукофотли ўринларни олган бу муаллифнинг назм чорбоғига ҳавасу оқ кўнгиллик билан бўйлаётганини ўйлаяпману негадир 1987 йил баҳорида бўлиб ўтган бир воқеа беихтиёр ёдимга тушяпти. Катта анжуманда қатнашганлар вилоят марказидан «Исломов тамом бўлди, Фарғонадан кўчиб кетиб ҳам бу балодан қутулолмайди» деган шов-шув билан тарқалишди. У нима гуноҳ қилган эди?

Вилоят партия қўмитасининг иккинчи котиби вазифасида турган Л. Барулин, бу ўринга ундан кейин келган А. Козир исмли шахслар ўз атрофига фақат хушомадгўйларни, нима деса «хўп» дейдиганларни тўплаб, уларни кўтариб, ҳалол, кўнгли пок, эътиборли, айниқса, миллатпарвар истеъдодли кишиларни таъқиб қилар, ишдан сурар, баъзиларини ҳатто темир панжа ортига ташлашгача бориб етар, умуман яхшиларнинг тинчини бузар, ҳар қадамда асабига тегар, аммо бу хунрезликка қарши бирор сўз топилмасди. Ҳатто, 1-котибларнинг тақдири ҳам 2-котиблар қўлида эканини, уларнинг кўнглини овлаб, шундоққина кўриниб турган оқни қора, қорани оқ деганлар, уларни осмонга чиқариб мақтовчилар, кўзларига жовдираб, жонларини ҳовучлаб тутиб турувчилар оз эмаслигини эсланг. Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасининг котиби Ж. Ҳолмуҳамедов иштирок этган ўша йиғинда вилоят агросаноат бошқармаси раисининг биринчи муовини Мирзажон Исломов бошқалар қатори сўзга чиқди, аммо бошқалар қатори гапирмади. У А. Козирнинг 2-котибликни эплолмаётганини, билимсизлигини, раҳбарлик салоҳияти, тажрибаси йўқлигини, қўполлигини, маҳаллий миллат вакилларини менсимаслигини, қитмирлигини, тоза дил ва ақлли кишиларнинг умрини қисқартираётганини мисоллар билан ўртага ташлаганда қанчадан-қанчаларнинг дами ичига тушиб кетди, баъзилар нотиққа ачиниш билан қаради.

Вилоят тарихида ҳали ҳеч ким иккинчи котибни бундай аёвсиз фош этмаган эди. Унинг жасоратига, ҳақиқатни ҳимоя қилиш йўлида ўзини ҳам аямаслигига қойил қолганлар, ҳайрихоҳлар кўпу лекин уни ҳеч ким қўллаб-қувватламади. Аксинча, унга бўлмағур луқмалар ташлашди. Фарғона, Марғилон ва Қўқон шаҳрининг, Фарғона туманининг ўша пайтдаги раҳбарлари иккинчига ялтоқланиб, унинг ақлу идрокига, камтарлигига, фазилатларига йўқ ердан мисол келтириб, ҳамду санолар ўқишди. Унинг фаолиятисиз ўзларидаги ютуқларни тасаввур этолмасликларини изҳор этишди. Ҳозир ҳам муҳим ўринларни банд қилиб ўтирган ўша икки юзламачилар уялмасдан яна ўзларининг кечаги ҳимоячиларини ҳаммадан бурун ёмонлашяпти, ўзларини аламзада қилиб кўрсатишяпти. Ўша йиғилишдан чиқишаётгандаёқ Мирзажон Исломов кўпгина амалдорлар ундан ўзларини четга олаётганликларини сезди. Парво қилмади. Тўғри сўз, кунти чексиз китобхон, ишлаб чиқариш илмига, тарихга оид бир неча асарлар таржимони, қишлоқ хўжалиги, меҳнат интизоми, одамийлик ҳақидаги қўлланмалар, қатор изланишлар муаллифи энг аввало, агроном сифатида танилган. У ўзига ишонарди. «Наҳотки, улар шунчалар қўрқоқ, ожиз, шунчалар муте бўлишса? — у одамларнинг ўзгариб қолган муомаласидан эзилмади, қайтага руҳи кўтарилди. — Вазифамдан олишса ҳам майли, бирор қишлоққа бориб, агрономлигимни қила бераман. Айтадиганимни айтиб, юрагимни бўшатиб олмаганимда, уйқу қочиб, оромимни йўқотардим. Юракни қийнамаслик керак». Замон шундай тез ўзгара бошладики, А. Козир унга тазйиқ ўтказишга улгуролмай, келган жойига кетишга мажбур бўлди.

Бу воқеанинг шеърларга нима алоқаси бор? — деб сўрашингиз мумкин. Бор! Шеър ҳам марду майдонлик, ўзига ишониш, меҳру муҳаббат меваси. Яқин ўтмишнинг зуғумини кўп кўрган ҳавасманд шоир юртимиз мустақилликка эришган кунни шеър билан олқишлади. Ўзбекистон мадҳияси танловида қатнашган шоирлар орасида унинг ҳам номи бор. Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги вазири вазифасидан Фарғона вилоятига ҳоким бўлиб қайтган Мирзажон Исломов яна бошқачароқ кайфиятда қалам тебратяпти. Фарғона шаҳрига ҳатто нафосат аҳлини ҳайратлантирган улкан ва нафис Дарвоза қурилганда ёшу қарининг қувончи ҳеч ерга сиғмай кетди. Ҳокимнинг юрагидаги ҳаяжони эса назм ипларига тизилди. У орзу қилади, қани, бутун олам ҳалоллик, аҳиллик, халққа содиқлик, муҳаббат нури ҳидоятига чўлганса, ёмонлардан тозаланса. Икки юзламачилардан қачон қутуламиз?

У шоирликка даъвогар эмас. Лекин ёзмаса, юраги қийналади. Шеър тоза дилдан қуйилади.

Қуйида унинг машқларидан ҳавола этяпмиз.

Йўлдош СУЛАЙМОН.

Мирзажон ИСЛОМОВ

МУСТАҚИЛЛИК ДАРВОЗАСИ ҚЎШИҚЛАРИ

ЎТМИШНИ ЭСЛАШ

Шу куннинг қадрига етмоқлик учун
Ўтмишни эсласак бўлар кифоя
Қандай кун кечирган боболаримиз,
Ўйласак ўйга ҳам солади соя.
Қўлимиздан асрий кишан ечилди,
Ватанимиз шаъни бўлди мадҳия.
Муталу Абдулло яратган қўшиқ
Сочди гўё дилу кўзларга зиё.
Шундайин қувончда тўламиз ўйга,
Эслаймиз кечаги кунларимизни.
Юракнию баъзан тилни йўқотиб,
Йўлдан адаштирган тунларимизни.
Ўша этдан тирноқ ажралган йиллар
Қадру бойликлар кетди — сув текин.
Ҳатто ўзимизнинг кўздан яшириб,
Дину диёнатни сақладик лекин.
Беркилди боболар юрган қутлуғ йўл,
Топталди мадраса, карвон саройлар.
Қўрғон, дарвозадан қолмади нишон,
Ҳалол бойлик йиғиб судланди бойлар.
Ўқимадик «Зижи Кўрагоний»ни,
Бунга ўзимизу юлдузлар гувоҳ.
Буюк Темур бобом бўлди бегона,
Қораланди дину имону... э, воҳ.
Таъқиқланди Яссавийнинг каломи,
Машраб номи бўлди ҳатто девона.
«Озодлик» деганлар этилди қатл.
Халқ фарзанди халққа душман дейилди,
Келгинди олдида дудуқланди тил?
Қанд каби шимилди бору йўғимиз,
Мажбур бўлдик ўзни бахтли дейишга,
«Ўзбеклар иши»ни ков-ков қилгани
Гдляну Иванов бош бўлди ишга.
Дили саховатга тўла бўлган халқ
Кўрсатди ўзининг зўр бардошини
Жонажон Рашидов шаънини оқлаб,
Сотқину қитмирнинг эгди бошини.

МАНГУЛИК ТИЛАЙМИЗ

Минг тўққиз юз тўқсон биринчи йилнинг
Биринчи сентябри — ҳамиша дилнинг —
Тўрисида турар рўшнолик бўлиб,
Орзуси ёрдуга чўмилди элнинг.
Улкан дарёларга қўшилган ирмоқ
Йўл олди денгизу уммонлар томон.
Бизга насиб этди қаторда турмоқ,
Ўзгарди онгимиз, ўзгарди замон.
Байроғимиз бугун ҳилпирар, ана,
Жаҳон байроқлари билан ёнма-ён,
Ажралган тақдирлар бирлашди яна
Энди сира ўчма, ён чироғим, ён.
Авлодларнинг руҳи биз билан бирга,
Эркимиз ОТАдир, эркимиз ОНА.
Кимни қучиб, кимни ҳаяжонга солмас
Туркий юртга насиб этган тантана.
Асрларнинг бағридан келяпти даъват,
Ҳаёт йўлимиз ҳам тушяпти изга.
Ватаннинг байроғи, рамзи, қомуси,
Мадҳия ҳаммаси муқаддас бизга.
Истиқлол тақдири ишончли қўлда,
Энди ўзгармас бу — табиий саҳна.
Яхшилар бир-бирин топиб олишган,
Душманлар орага сололмас раҳна.
Арзу илтижомиз етди Худога,
Халқимиз Ватанга жонини тиккан.
Бизни одам қилиб, қаторга қўшди —
Мангулик тилаймиз МУСТАҚИЛЛИККА.

ДАРВОЗА ТАЪРИФИ

Ёдгорлик ўрнатиш боболар удуми,
Улуғ ғалабаю иқбол нишонаси.
Бугун Фарғонада қуёшдай ярақлар
Мустақиллик даврин гўзал кошонаси.
Вилоят аҳлида ғайрат урди жўш,
Дил-дилдан ёғилди ҳашару ҳайрия.
Меъморлар куну тун ҳеч турмадилар бўш,
Аҳилликнинг фикри сочди йўлга зиё.
Тўқсон кун деганда муҳаббатдан битди —
Қанча — кўз-кўзлашга арзирли Дарвоза.
Эртакмас айтганим, ҳақиқатим ютди,
Кўнглимиз булоқнинг суви каби тоза.
Ўшалган орзунинг илдизи чуқурдир,
Меҳру гиёси бор шу қутлуғ Ерда.
Қаддини кўтарган ундан олган қўрдир
Боқийлик ёр бўлсин шундайин диёрда.
Ер шари сингари гумбазу ялтироқ —
Кафтимизда турар бахтимиз гултожи.
Ўн икки юлдузу ҳилоллидир байроқ,
Ҳилпирар гўёки — Дарвозамиз тожи.
Саккиз миллион сўм сарфлади ҳолисдан
Баландга кўтарди ҳайрия туғини —
Акамиз Мақсудий келиб хориждан,
Покиза қалбининг берди чўғини.
Маъмуржон, Урайимжон, Ўсмонжонлар...
Сочган саховатлар кўнглимизда қолар.
Уларнинг рўйхати узундир қанчалар,
Бугун улар халқнинг раҳматини олар.
Бир нурли жилмайиб, олисларга боққан
Юрт бошин сиймосин ҳар дил англасин.
Хушомад эмас бу, у ҳаммага ёққан.
Мадҳия навосин кенг жаҳон тингласин.
Муаллиф Аҳаджон бир ажойиб меъмор,
Ҳасанжон яратган қаддимизга хўп мос —
Устунлар турибди орзую ўйга хос,
Саминжон ғишт териб, кийдиргандир
либос.

Муроду Коля оқ металлар безакчиси,
Мармарларни йўниш Аъзамжон иқтидори.
Жалолидин нафис ганч санъатин соҳиби,
Сатторали Ҳайдар бош пудрат сардори.
Бир мактаб яратдик гўзаллик бобида,
Авлодлардан қолган руҳ андоза бўлиб,
Меҳру изланишу меҳнатдан обида —
Туғилди чиройли зўр овоза бўлиб,
Эрадан аввал ҳам айтилган бу ҳикмат:
Икки дарё ораси жаннатнинг ўзи.
Олтин узук бўлса яшнаётган диёр
Жило бўлиб турар Фарғонамиз кўзи.
Улуғ шаҳидларга бир ёнда ёдгорлик,
Яна бир томони кенг боғу бўстондир.
Еру кўкка боқиб, кўзида бедорлик —
Меҳмон таърифига мунтазир мезбондир.
Ватаним рамзида бахтим даракчиси —
Ҳумо қўшим, парвозга сен ёзибсан қанот.
Эл бахту иқболин толмас етакчиси
Халқ ичида юриб ўтказар мулоқот.
Сизни деб, мени деб ўзидан кечган у,
Унда чексиз меҳру ақлу идроку тоқат.
Қанча чигалларни, ким билмас, ечган у.
Ошириб айтяпти десалар мобода —
Дейман майдалардан чиқади майда гап.
Довруғин ёйяпти оламга шабода —
Бу узоқ — яқиндан келган қайноқ садо.
Тарихда кўп бўлган бундайин андоза,
Ахир билар кимки, дили бўлса тоза.
Ўзгача кайфият, ўзгача руҳдамиз,
Дарвозамиз энди жаҳонга овоза.
Туркий тилимизни яккалам этганлар —
Навоий бобомиз беш юз йил нарида,
Ватанни шарафлаб орзуга етганлар...
Энг сўнгги юз эллик йилнинг қаърида—
Дил ичига тўкдик, кўзимиз ёшини.
Жуда узоқ депсаб, эл эрку бардошини
Қуллуқ этиб туриш йўлига бошлашди.
Элим тошдан-тошга кўп урди бошини:
Руҳимизни роса эзғилаб ташлашди.
Темирга айланиш ҳам бошланган эди,
Четга ошкор нарса бизларга бўлди сир.
Кўзимиз, дилимиз очиқ ахир бугун,
Энди алдовларга бўлмайди ҳеч асир.
Бирлаштирди бизни улуғ Президентимиз.

Қўлимиздан тутди МУСТАҚИЛЛИК йўли.

Ҳалол меҳнат билан чиндан бўлди баланд—
Ишчию деҳқону зиёлининг қўли.
Эзгу озодликка таъзимда бошимиз,
Ёруғ кун бағрида элимиз кўнгли тўқ.
Янги зафарларга, эй, Сиз сарбонимиз,
Бошлай беринг бизни! Ортга қайтиш йўқ!

ШАФҚАТ УЙИ КЕРАККА ЎХШАЙДИ

ЎТГАН йили 29 нафар навоийлик гўдаклар ота-онасиз қолишди. Биргина 11 нафар чақалоқнинг оналари ўз фарзандларини «роддом»даёқ ташлаб қочишди. Аммо чақалоқлар бегона оналардан меҳр кўришди. Умуман Навоийда бундай ҳодисалар биринчи эмас. Мен бир нарсадан таажжубдаман. Бизда болалар жамғармаси, меҳр-шафқат жамғармаси каби мурувватли идоралар кўпайган сайин, шафқатсизлик шу қадар гирибонимиздан олмоқда. Тўғри, ўз навбатида ёлғиз оналар ҳали меҳр-шафқатдан бенасиб қолишаётгани йўқ.

Маҳмуд МАРДИЕВ.

ШАКАРНИНГ КЎПИ ҲАМ ШИРИН

АНДИЖОН вилоятининг кўпгина жойларида киши бошига 800 граммдан шакар тарқатилмоқда.

Янги йилнинг дастлабки кунларида тақчил матоҳнинг миқдори 500 граммдан берилганлигини эсласангиз қолгани улар учун кутилмаган совғадек туюлади. «Ўзбекбирлашув»даги нуфузли кишиларнинг вилоятга ташрифи туфайли ана шундай ўзгариш бўлди. Маҳаллий аҳоли қанийди ҳамиша шундай бўлса дейишмоқда.

Ф. ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

БАРЧА КОРХОНА РАҲБАРЛАРИ, БУХГАЛТЕРЛАР ВА ИҚТИСОДЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Агар Сиз янги бухгалтерия ҳиҳисоби счётлари Рўйхати (Плани) асосида ҳисоб юритишга ўтмоқчи бўлсангиз бизга мурожаат қилинг. «ЎЗБЕКТУРИЗМ» Миллий Компаниясининг Ўқув-услубият ва илмий Мажмуаси икки қисмдан иборат бўлган, ўзбек тилида чоп этилган янги бухгалтерия ҳисоби счётлари бўйича тайёрланган қўлланмаларга эга бўлиш учун талабномалар

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Уларда Сиз янги бухгалтерия ҳисоби счётлари Рўйхати (Плани: ва уни қўллаш бўйича йўриқнома (1-қисмда) ҳамда унинг асосида молия-хўжалик муомалаларининг бухгалтерия ҳисобида акс эттирилишининг намунавий мисоллари, янги бухгалтерия ҳисоби счётлар Рўйхати бўйича қандай ишлаш кераклиги каби Сизни қизиқтирган саволларга жавоб топасиз. Янги чиққан йўриқномаларга эга бўласиз.

Ҳоҳловчилар учун ўқув курслари ташкил этилади.

МАНЗИЛИМИЗ: 700041, Тошкент шаҳри, Раҳматуллин кўчаси, 314-уй.

Батафсил маълумотлар учун телефонлар: 62-69-95, 62-94-85.

Газетанинг ушбу сонига А. Бойқўзиев, П. Жозилов, навбатчилик қилишди.

«Интер-Осиё» ташқи иқтисодий ишлаб чиқариш тижорат корпорацияси Бухоро ҳокимининг биринчи ўринбосари Мавлон Раҳмоновга отаси

Раҳим РАҲМОНОВ-

нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ЭЪЛОНЛАР

Жамғарма банки

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА ЖАМҒАРМА БАНКИ

аҳолидан 1982 йилги давлат заёмларини 1993 йилнинг 1 февралигача қабул қилади.

1993 йилнинг 1 февралидан бошлаб Ўзбекистон Республикасида истиқомат қилаётган фуқаролар истагига биноан махсус ҳисобларга ва жамғармаларга топширилган 1982 йилги давлат заёмларини:

- 1993 йилнинг 1 февралидан бошлаб Ўзбекистон республикасининг 1992 йилги 12 фоизли ички ютуқли заёмига курс қийматини тўламасдан алмаштириб беради;
- ўтказиш йўли билан хусусийлаштириш учун турар жой хакини тўлайди, биринчи марта никоҳдан ўтаётган шахсларга уй анжомлари сотиб олиш ҳамда тўй ва бошка маросимларни ўтказиш учун тўлайди;
- облигацияларнинг махсус ҳисобларда йилига 9 фоиз даромад тўлаш билан сақланиш муддатини чекламайди.

Ўзбекистон Жамғарма банкида сақланаётган 1982 йилги давлат заёми эгалари диққатига 1993 йилнинг 1 февралигача махсус ҳисоблардаги облигацияларни Ўзбекистон Республикасининг 12 фоизли заёмига алмаштириш учун расмийлаштиришни унутманг!

"БАШЛЕСПРОМ"

ЎРМОН САНОАТИ БИРЛАШМАСИ

қуйидагиларни етказиб бериш имкониятига эга:
- гугурт;
- донали, узунчоқ, кенг ҳажмли паркет;
- идиш учун тахтачалар;
- 3мм - 10мм қалинликдаги елимли фанералар;
- ойнали ва овоз утказмайдиган эшик блоклари.

Манзилимиз: 450008, Уфа шаҳри, 8, Советская кўчаси, 18.
Телефонлар: (3472) 22-40-60, 22-33-10, 34-34-28.
Телетайп: 162185 БУК.
Телефакс: (3472) 22-38-50.

Халқ депутатлари Бухоро вилояти Кенгаши, вилоят ҳокимлиги вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари, Ўзбекистон халқ депутати М. Р. Раҳмоновга отаси

Раҳим РАҲМОНОВ-

нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради ва сабр бардош тилайди.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси.

Бош муҳаррир Анвар ЖУРАБОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Ленинград кўчаси, 19-уй.

Таҳририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг босмахонаси. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди: 21.00. Буюртма Г — 33. 1 2 3 4 5 6.